

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością przekazuję Ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Świętochłowice za 2021 rok poświęconą realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie. Głównym celem działalności były działania polegające na zapobieganiu powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożeń zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, oraz chemikaliami.

W związku z wprowadzeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej dnia 20.03.2020r. stanu epidemii spowodowanej zakażeniami nowym wirusem SARS-CoV-2 niektóre czynności kontrolne z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zostały ograniczone,

a praca wszystkich komórek organizacyjnych skupiona była na sprawach bezpośrednio związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się zakażeń nowym wirusem wywołującym chorobę COVID-19.

Jednocześnie chciałabym wyrazić podziękowania wszystkim służbom, instytucjom publicznym, organom administracji rządowej i samorządowej za współpracę i udzielone wsparcie przy realizacji zadań. Mam nadzieję, że przedstawione opracowanie przyczyni się do podejmowania dalszych działań i wspólnych inicjatyw mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę zdrowia mieszkańców oraz poprawę jakości ich życia.

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE
W 2021 ROKU**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie

Spis treści

I. Informacje ogólne.....	6
II. Sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie	6
III. Sekcja Epidemiologii.....	10
III.1 Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	10
III.1.1 COVID-19	10
III.1.2 Choroby przenoszone drogą pokarmową	15
III.1.3 Choroby wieku dziecięcego.....	16
III.1.4 Choroby wektorowe (choroby przenoszone przez wektory).....	17
III.1.5 Choroby przenoszone drogą płciową	17
III.1.6 Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie <i>Neisseria meningitidis</i> , <i>Streptococcus pneumoniae</i> , <i>Haemophilus influenzae</i> typu b.....	17
III.1.7 Grypa oraz zachorowania grypopodobne	18
III.1.8 Gruźlica	19
III.2 Zatrucia środkami zastępczymi – „dopalaczami”	19
III.3 Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	20
III.3.1 Szczepienia obowiązkowe	20
III.3.2 Szczepienia zalecane	21
III.3.3 Kontrole w zakresie szczepień ochronnych.....	22
III.3.4 Niepożądane Odczyny Poszczepienne	22
III.4 Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	23
III.4.1 Stan sanitarny szpitali.....	24
III.4.2 Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne	24
III.4.3 Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	25
III.4.4 Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	25
III.5 Akcje deratyzacyjne.....	25
III.6 Interwencje	25
IV Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	27
IV.1.1 Charakterystyka obiektów nadzorowanych.....	27
IV.1.2 Ocena stanu sanitarnego - ogólna	27
IV.1.3 Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa	28
IV.1.4 Ocena transportu żywności.....	29
IV.1.5 RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) - System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach.....	29
IV.2 Jakość zdrowotna środków spożywczych.....	31
IV.2.1 Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych.....	31

IV.2.2 Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu	32
IV.3 Nadzór nad kosmetykami i materiałami do kontaktu z żywnością	32
IV.4 Skargi i interwencje	32
IV.5 Ocena i wnioski końcowe	32
V. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska	33
V.1 Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej	33
V.1.1 Ustępy publiczne i ogólnodostępne	34
V.1.2 Pływalnie kryte i odkryte.....	34
V.1.3 Domy Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	35
V.1.4 Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie i inne obiekty świadczące usługi noclegowe	36
V.1.5 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną z usług.	36
V.1.6 Przystanek kolejowy.....	37
V.1.7 Przystanki autobusowe	38
V.1.8 Domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe	38
V.1.9 Apteki	39
V.1.10 Tereny rekreacyjne	39
V.1.11 Obiekty sportowe	39
V.1.12 Pozostałe obiekty	39
V.1.13 Podmioty lecznicze.....	40
V.2 Interwencje	41
V.3 Działania związane z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.....	42
V.4 Podsumowanie	44
V.5 Ocena jakości sanitarnej wody	44
V.5.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi	44
V.5.2 Ciepła woda użytkowa	46
V.5.3 Woda na pływalniach	48
VI. Sekcja Higieny Pracy.....	50
VI.1 Ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy.....	50
VI.1.1 Nadzór bieżący nad zakładami pracy.....	50
VI.1.2 Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.....	55
VI.1.3 Nadzór na szkodliwych dla zdrowia czynnikami biologicznymi.....	56
VI.2 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.....	56
VI.3 Nadzór nad produktami biobójczymi	58
VI.4 Nadzór nad prekursorami narkotyków	58
VI.5 Choroby zawodowe	58

VI.6 Promocja zdrowia.....	59
VI.7 Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi	60
VII Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.....	60
VII.1 Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów oświatowo – wychowawczych..	60
VII.1.1 Żłobki.....	61
VII.1.2 Przedszkola.....	62
VII.1.3 Szkoły	62
VII.1.4 Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	63
VII.5 Podsumowanie	63
VIII. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	64
VIII.1 Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Świętochłowic.	65
VIII.2 Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych	65
VIII.3 Uzgadnianie dokumentacji projektowych	66
VIII.4 Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	68
IX. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej	72
IX.1 Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zachowanozależnych dla ogółu społeczeństwa.....	72
IX.1.1 Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych w tym zakażeń wirusem SARS-CoV-2.....	73
IX. 2 Programy i akcje edukacyjne	74
IX.2.1 Programy i akcje prozdrowotne w placówkach przedszkolnych.....	75
IV.2.2 Programy i akcje prozdrowotne w szkołach podstawowych.....	75
IV.2.3 Programy i akcje prozdrowotne w szkołach ponadpodstawowych	76

I. Informacje ogólne

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych z budownictwem mieszkaniowym.

Dzielnicami Świętochłowic są:

- Centrum
- Zgoda
- Lipiny
- Chropaczów
- Piaśniki

Obszar miasta obejmuje 13,31 km²

W roku 2021 roku zamieszkiwało je 49 363 osób Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór sanitarny na obszarze o powierzchni: - 46,51 km². Nadzorem sanitarnym objęte są miasta: Chorzów i Świętochłowice. PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie **155 635 osób**, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – **26 866 osoby**.

II. Sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie

W związku z ogłoszeniem 20 marca 2020r. stanu epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, wywołanego wirusem SARS CoV-2, **priorytetem dla Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Chorzowie w roku 2021** było podobnie jak w roku poprzednim, **prowadzenie działań w zakresie zapobiegania, zwalczania oraz minimalizowania skutków COVID-19**.

Do realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa zdrowotnego zaangażowani zostali niemal wszyscy pracownicy tutejszej Stacji, którzy przeprowadzali wywiady epidemiologiczne oraz podejmowali zgłoszenia z całodobowej infolinii dla obywatela przy użyciu systemów teleinformatycznych **SEPIS** (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej) oraz **EWP** (system informatyczny stworzony na potrzeby przeciwdziałania epidemii COVID-19), co zapewniało szybszą i sprawniejszą obsługę petentów.

System EWP po wprowadzeniu wyniku świadczącego o zakażeniu koronawirusem SARS-CoV-2 przez laboratorium automatycznie nakładał 10 dni izolacji. W związku z powyższym nadzór nad osobą izolowaną w warunkach domowych prowadzony jest przez lekarza POZ a pracownicy PSSE w Chorzowie prowadzili działania związane z kierowaniem osób na kwarantannę bądź pod tzw. nadzór epidemiologiczny.

W roku sprawozdawczym pracownicy tut. Stacji podjęli i rozwiązali 14 826 zgłoszeń w SEPIS. Ponadto pracownicy prowadzili działania informacyjne w związku z licznymi zapytaniami mieszkańców, wątpliwościami i problemami związanymi z epidemią. W rejestrach spraw w roku sprawozdawczym Sekcja Epidemiologii zarejestrowała 2780 pism związanych z COVID-19.

Na podstawie §7 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 poz. 861 z późn. zm.) wydawano potwierdzenia objęcia kwarantanną lub izolacją osób zamieszkałych na nadzorowanym terenie.

W przypadku pozyskania informacji o podróży samolotem osoby dodatkowo obejmowano kwarantanną bądź nadzorem epidemiologicznym współpasażerów.

W myśl § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 poz. 861 z późn. zm.), w przypadku objęcia przez organy inspekcji sanitarnej osoby kwarantanną z powodu narażenia na chorobę wywołaną wirusem SARS-CoV-2, izolacją albo izolacją w warunkach domowych, informacja o tym umieszczona zostaje w systemie teleinformatycznym. W związku z powyższym nie wydawano decyzji o skierowaniu na kwarantannę. Informacja o objęciu osoby kwarantanną, izolacją albo izolacją w warunkach domowych przekazywana była ustnie, za pośrednictwem telefonu.

W przypadku potwierdzenia zachorowania na COVID-19 przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne zgodnie art. 5 ust. 1 pkt 4 oraz art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2021r. poz. 2069 z późn. zm.) a następnie, w razie potrzeby, podejmowano czynności, które miały na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i zachorowań.

Kontrolę realizacji obowiązkowej kwarantanny/izolacji w warunkach domowych sprawowały organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Policja oraz inne uprawnione służby.

W roku 2021r. do tut. Stacji wpłynęły **894 notatki służbowe** dot. naruszenia kwarantanny lub izolacji domowej, z czego 139 dot. mieszkańców Świętochłowic.

W celu złożenia wyjaśnień dot. złamania obowiązku kwarantanny lub izolacji domowej do Strony wysyłane jest wezwanie. Po przeanalizowaniu złożonych przez Stronę wyjaśnień wydawana jest decyzja administracyjna nakładająca karę pieniężną, decyzja umarzająca bądź decyzja o odstąpieniu od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie w roku 2021r. na mieszkańców Świętochłowic wydał **3 decyzje administracyjne** na kwotę 15 tys. złotych. Wydano **12 decyzji umarzających postępowanie administracyjne** wszczęte z urzędu w sprawie nałożenia kary pieniężnej w związku z niezastosowaniem się do obowiązku poddania się kwarantannie oraz **3 decyzje o odstąpieniu od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej** za naruszenie obowiązku kwarantanny i poprzestał na pouczeniu.

W **128** przypadkach odstąpiono od wszczęcia postępowania administracyjnego już na etapie notatki służbowej KMP ze względu na nieścisłości w treści notatki bądź po przesłuchaniu Strony uznając wyjaśnienia osoby za wiarygodne. W przypadku osób przekraczających granice odstąpiono od wszczęcia postępowania administracyjnego po uzyskanym negatywnym wyniku z wymazu w kierunku SARS-CoV-2, wykonanym zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.

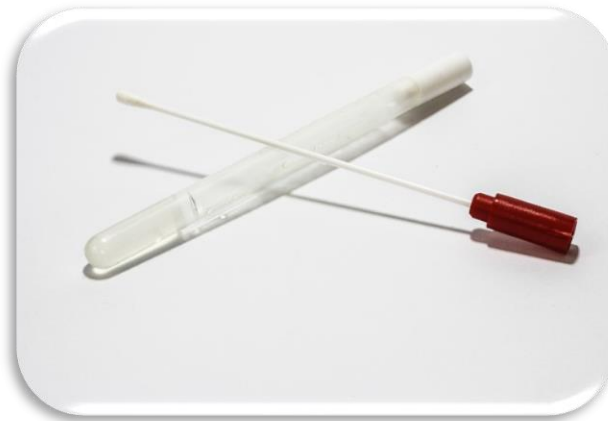
Podczas trwającego postępowania wyjaśniającego PPIS w Chorzowie zwracał się z prośbą do Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach o ustalenie miejsca pobytu osoby, której adres został błędnie wpisany do systemu bądź osoba nie poinformowała o zmianie danych adresowych.

PPIS w Chorzowie zwracał się z prośbą do Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej o ustalenie miejsca pobytu cudzoziemca, który naruszył obowiązek odbycia kwarantanny w miejscu wcześniej przez niego deklarowanym po przekroczeniu granicy RP. Punkty Straży Granicznej przekazują pozyskaną informację o danych adresowych drogą elektroniczną w momencie stawienia się poszukiwanego cudzoziemca w punkcie granicznym.

W związku ze **strategią COVID-19** i zasadami zlecenia badań w kierunku **SARS-CoV-2** dot. pacjentów niesamodzielnych oraz pacjentów **DPS, Zakładów Opiekuńczo-Lecznicznych** oraz **hospicjów PPIS** w Chorzowie na podstawie skierowania zlecił:

- **36** wymazów dla pacjentów niemobilnych mieszkających na terenie miasta Świętochłowice,
- **4** wymazy dla pacjentów przyjmowanych do DPS-ów, **8** wymazów dla pacjentów przebywających w DPS-ach,
- **2** wymazy dla pacjentów przyjmowanych do Zakładu Opiekuńczo-Lecznicznego,

- 5 wymazów dla osób skierowanych do innych placówek pomocy społecznej.

W ramach działań przeciwepidemicznych wzmożono współpracę z instytucjami, placówkami medycznymi oraz pracodawcami. Prowadzenie nadzoru epidemiologicznego związane było z koniecznością sporządzania licznych sprawozdań, raportów oraz opracowań.

W związku z zaistniałą sytuacją pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na bieżąco przekazywali wszystkie informacje podmiotom obowiązujące wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

W ramach działań przeciwepidemicznych kontynuowane były czynności kontrolne w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W roku sprawozdawczym pracownicy PSSE Chorzów przeprowadzili na nadzorowanym terenie łącznie 483 kontroli w ww. zakresie.

Na terenie miasta funkcjonowały 2 punkty wymazowe w kierunku zakażenia SARS-CoV-2 : punkt mobilny przy Szpitalu Powiatowym w Świętochłowicach przy ul. Chorzowskiej 36 oraz punkt pobrań przy Poradni Medycyny Rodzinnej przy ul. Katowickiej 11.

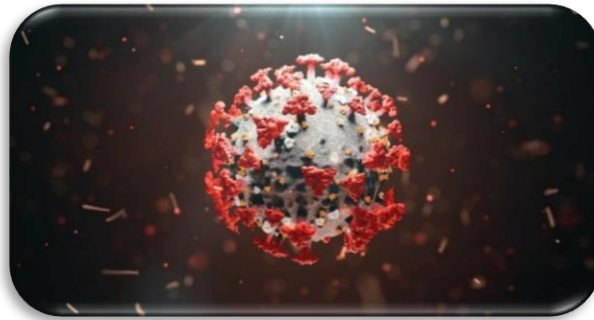
PPIS w Chorzowie oprócz działań związanych ze zwalczaniem epidemii, realizował również w ograniczonym zakresie pozostałe zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

III. Sekcja Epidemiologii

III.1 Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

III.1.1 COVID-19

COVID – 19 - ostra choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Została po raz pierwszy rozpoznana i opisana w listopadzie 2019, w środkowych Chinach podczas serii zachorowań zapoczątkowujących pandemię tej choroby.

Wirus SARS-CoV-2 - wirus należący do grupy koronawirusów. Wirus przenosi się drogą kropelkową, a u niektórych chorych wywołuje ciężkie zapalenie płuc i ARDS wymagający zastosowania wentylacji mechanicznej. **Zespół ostrej niewydolności oddechowej (ARDS)** to zagrażający życiu stan, w którym płuca nie mogą pracować prawidłowo.

Pojęcie izolacji i kwarantanny

Izolacja jest to odosobnienie osoby lub grupy osób chorych na chorobę zakaźną albo osoby lub grupy osób podejrzanych o chorobę zakaźną, w celu uniemożliwienia przeniesienia biologicznego czynnika chorobotwórczego na inne osoby. Z kolei pod pojęciem kwarantanny rozumie się odosobnienie osoby zdrowej, która była narażona na zakażenie poprzez kontakt z osobą chorą, w celu zapobieżenia szerzeniu się chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych.

Zgodnie z definicją przypadku COVID-19 na potrzeby nadzoru epidemiologicznego jako bliski kontakt należy rozumieć:

- przebywanie w bezpośredniej bliskości (twarzą w twarz) z osobą chorą, w odległości mniejszej niż 2 m przez ponad 15 minut,
- bezpośredni kontakt fizyczny z osobą zakażoną wirusem SARS-CoV-2,

- bezpośredni kontakt bez środków ochronnych z wydzielinami osoby z COVID-19 (np. dotykanie zużytej chusteczki higienicznej, narażenie na kaszel osoby chorej),
- kontakt na pokładzie samolotu lub innych środków transportu zbiorowego obejmujący:

a. osoby zajmujące dwa miejsca (w każdym kierunku) od osoby z COVID-19;

b. osoby towarzyszące w podróży lub sprawujące opiekę nad osobą z COVID-19, członkowie załogi obsługujący sekcję, w której znajduje się chory.

W przypadku ciężkich objawów u osoby z COVID-19 za bliski kontakt należy uznać wszystkich pasażerów znajdujących się w sekcji lub na pokładzie środka transportu, w której ta osoba przebywała, a w przypadku jej przemieszczania się po środku transportu na całym jego pokładzie

- personel medyczny lub inna osoba bezpośrednio opiekująca się chorym z COVID-19 lub osoba pracująca w laboratorium bezpośrednio z próbkami osób z COVID-19 bez odpowiedniego zabezpieczania lub w przypadku gdy doszło do uszkodzenia stosowanych środków ochrony osobistej lub w przypadku stwierdzenia ich nieprawidłowego zastosowania.

Izolacja w warunkach domowych

Sytuacja związana z epidemią COVID-19 spowodowała, że wprowadzono instytucję izolacji w warunkach domowych, która może być zastosowana przez władze publiczne w przypadku osób o lekkim przebiegu choroby, który nie uzasadnia bezwzględnej hospitalizacji ze względów medycznych.

Izolacją w warunkach domowych jest więc odosobnienie osoby chorej z przebiegiem choroby zakaźnej niewymagającej bezwzględnej hospitalizacji ze względów medycznych w jej miejscu zamieszkania lub pobytu, w celu zapobieżenia szerzenia się chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych.

W wyniku **pandemii koronawirusa SARS-CoV-2** w roku 2021 na terenie Świętochłowic zarejestrowano **3739** przypadków potwierdzonych zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Tabela 1. ILOŚCIOWY I PROCENTOWY UDZIAŁ ZAKAŻEŃ SARS-CoV2(COVID-19) I PORÓWNANIE Z 2020 r.

Jednostka chorobowa	2021 rok			2020 rok		
	Liczba zach.	wsk.zap.	%	Liczba zach.	wsk.zap.	%
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	3739	7574,49	7,6%	1546	3131,9	3,1%

Wśród mieszkańców Świętochłowic odnotowano **89 zgonów**, gdzie jedną z przyczyn zgonu był COVID-19, przyczynę bezpośrednią wykazano u **4** osób. Współczynnik śmiertelności (case-fatality rate) wyniósł 2,4 %. Najwięcej zgonów odnotowano u osób po 70 roku życia.

ILOŚCIOWY UDZIAŁ ZAKAŻEŃ SARS-CoV2(COVID-19) WZGLĘDEM GRUP WIEKOWYCH

W grupie wiekowej 21-30 odnotowano:

1 zgon,

W grupie wiekowej 31-40 odnotowano:

1 zgon,

W grupie wiekowej 41-50 odnotowano:

4 zgony,

W grupie wiekowej 51-60 odnotowano:

4 zgony,

W grupie wiekowej 61-70 odnotowano:

26 zgonów,

W grupie wiekowej 71-80 odnotowano:

29 zgonów,

W grupie wiekowej 81-90 odnotowano:

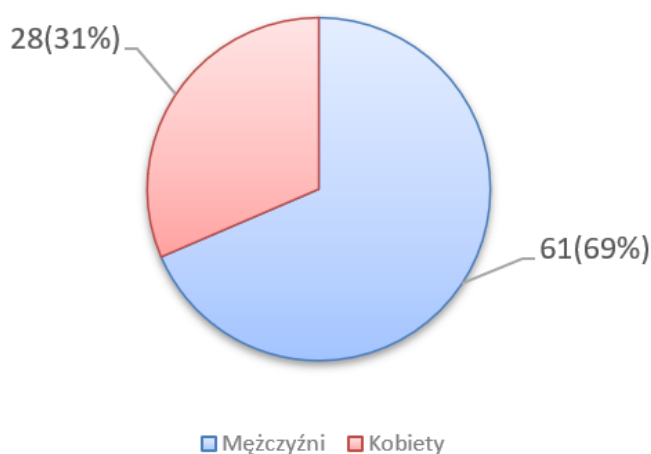
23 zgonów,

W grupie wiekowej +90 odnotowano:

1 zgon.

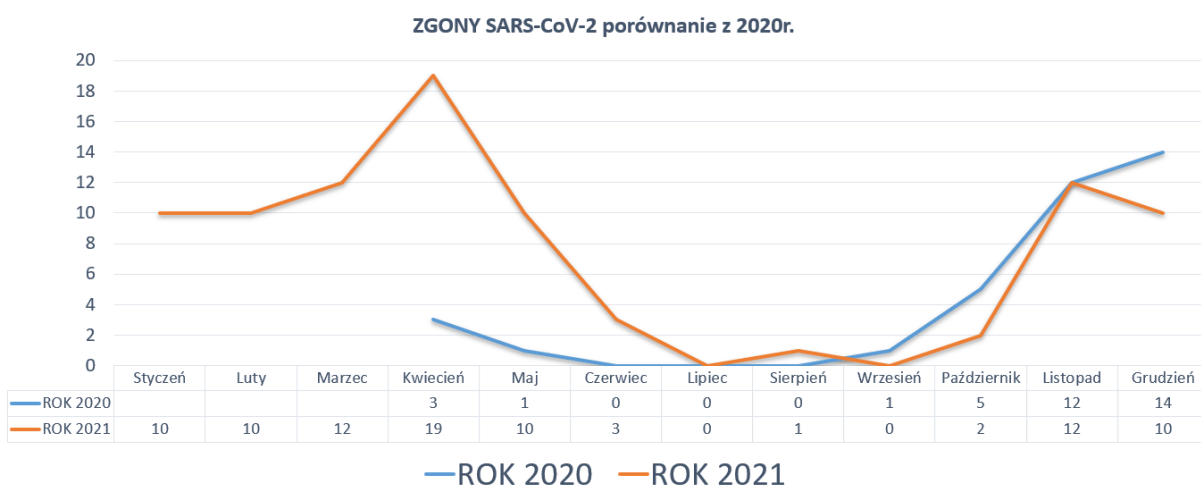
W porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się średnia wieku osób zmarłych, wyniosła 73 lat. Najmłodsza osoba miała 28 lat, a najstarsza 92 lata. Większość osób cierpiała na przewlekłe choroby współistniejące w tym choroby układu krążenia, choroby metaboliczne, choroby nowotworowe. Wśród osób zmarłych w pełni zaszczepionych było 8 osób (11%). W wyniku zakażenia koronwirusem SARS-CoV-2 zmarło więcej mężczyzn niż kobiet (Rycina 1).

Zgony z powodu COVID-19 według płci

Rycina 1 Zgony z powodu COVID-19 według płci.

Najwięcej zgonów odnotowano w kwietniu 2021 roku (Rycina 2).

Rycina 2. Zgony SARS-COV-2 w podziale ze względu na miesiąc w roku 2021, porównanie z rokiem 2020.

Sekwencjonowanie wirusa SARS-CoV-2

Sekwencjonowanie genomu to odczytywanie sekwencji par nukleotydów w cząsteczce RNA koronawirusa – inaczej odczytywanie informacji genetycznej, pozwalające na monitorowanie zmienności materiału genetycznego (wykrywanie mutacji). Sekwencjonowanie ma na celu ocenę częstotliwości występowania nowych wariantów

koronawirusa o większej zaraźliwości i zjadliwości, również przełamujących odporność poszczepienną oraz charakterystykę szczepów wirusa SARS-CoV-2, odpowiedzialnych za reinfekcję oraz zakażenia osób zaszczepionych.

Warianty koronawirusa SARS-CoV-2 wykryte w Świętochłowicach w roku 2021 to **Delta - 14 przypadków** i **Omikron – 1 przypadek** wykryty 21 grudnia 2021 roku.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii, na terenie **Świętochłowic** rejestrowano ogniska epidemiczne wywołane **koronawirusem SARS-CoV-2**. Zgodnie z dostępną definicją należy rozumieć, że **ognisko epidemiczne** to wystąpienie w określonych warunkach dwóch lub więcej przypadków zachorowań ludzi na tę samą chorobę spowodowaną przez czynniki patogenne i/lub zakażenia tym samym czynnikiem, lub wystąpienie sytuacji, w której obserwowana liczba przypadków zachorowań przekracza liczbę oczekiwaną i przypadki te są powiązane z jednym źródłem (np. osobą chorą) lub istnieje prawdopodobieństwo takiego związku.

Ognisko epidemiczne rozpoznaje się w toku **dochodzenia epidemiologicznego**, czyli wykrywania zachorowań, czynnika etiologicznego oraz określanie przyczyn, źródeł, rezerwuarów i mechanizmów szerzenia się choroby zakaźnej lub zakażenia;

W roku **2021** największą liczbę ognisk zarejestrowano w szkołach zlokalizowanych na terenie Świętochłowic - **10** ognisk. Zarejestrowano również **4** ogniska w zakładach pracy, **2** ogniska w Przedszkolach oraz **1** ognisko w placówce opieki nad dziećmi do lat 3.

PSSE w Chorzowie sprawował szczególny nadzór nad ogniskami w podmiotach leczniczych, DPS i ZOL. W toku dochodzenia epidemiologicznego w wymienionych placówkach odnotowano łącznie **7** ognisk (Rycina 3).

Rycina 3. Ogniska epidemiczne

Sytuacja epidemiologiczna pozostałych chorób zakaźnych w mieście Świętochłowice była na bieżąco, choć w ograniczonym zakresie (przez działania skoncentrowane na walce z pandemią Covid-19) monitorowana przez PPIS w Chorzowie w ramach nadzoru, gromadzenia i analizowania informacji o:

- występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych,
- biologicznych czynników chorobotwórczych,
- zgonów,
- ognisk epidemicznych, w tym ognisk zakażeń związanych z opieką zdrowotną,
- innych zdarzeń mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Ogółem w roku 2021 wykazano w sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach – **4011** przypadków, w tym 3739 przypadków dotyczyło zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

III.1.2 Choroby przenoszone drogą pokarmową

Salmonella

W roku 2021 wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano **7** przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami **Salmonella**, z kolei w roku 2020 zarejestrowano 3 przypadki (wzrost o 4 przypadki) oraz **2** przypadki **posocznicy** wywołanej również pałeczkami Salmonella. W przypadku zatruc pokarmowych 5 osób wymagało hospitalizacji.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W grupie bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było **Clostridium difficile** - w roku 2021 zarejestrowano **39** przypadków a w roku 2020 zarejestrowano 65 przypadków (spadek o 26 przypadków).

Wirusowe zakażenia jelitowe

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych w roku 2021 głównie rejestrowano zakażenia wywołane przez **rotawirusy** – **16** przypadków, co stanowi spadek o 9 przypadków (w roku 2020 zarejestrowano 7 przypadków), **norowirusy** – **12** przypadków.

Lamblioza (inaczej giardioza)

Jest jedną z chorób przenoszonych drogą pokarmową. Do zarażenia dochodzi poprzez picie skażonej wody oraz zjedzenie pokarmów, na których znajdują się cysty pierwotniaka *Giardia lamblia*.

W roku 2021 zarejestrowano **1** przypadek **lambliozy**, analogicznie jak w roku poprzednim.

III.1.3 Choroby wieku dziecięcego

W grupie chorób wieku dziecięcego w roku 2021 **zmniejszyła się** liczba zachorowań na **ospę wietrzną** – **98** przypadków (w odniesieniu do roku 2020 spadek o 112 przypadków, natomiast **zwiększyła się** liczba zachorowań na **płonicę** – **9** przypadków (w odniesieniu do roku 2020 wzrost o 3 przypadki).

III.1.4 Choroby wektorowe (choroby przenoszone przez wektory)

Wektory, to organizmy, które są przenosicielami pasożytów i patogenów (biologiczni pośrednicy = żywi przenosiciele = wektory chorób). Głównie są to stawonogi muchy, kleszcze, komary, wszy, pchły a także gryzonie.

W grupie chorób wektorowych w roku 2021 zarejestrowano **15** przypadków **boreliozy** (2 przypadki mniej niż w roku 2020).

III.1.5 Choroby przenoszone drogą płciową

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową w roku 2021 zarejestrowano **2** przypadki zachorowań na **kiłę** (w roku 2020 zarejestrowano 1 przypadek kiły) oraz **1** przypadek zachorowania na **rzeżączkę**. W analizowanym okresie **nie zarejestrowano** nowo wykrytych zakażeń HIV oraz przypadków AIDS.

III.1.6 Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b

W roku 2021 **zarejestrowano 1** przypadek **choroby meningokokowej** w postaci posocznicy, natomiast nie zarejestrowano **żadnego** przypadku choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

W przypadku inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* w roku 2021 zarejestrowano **1** przypadek przebiegający w postaci posocznicy.

III.1.7 Grypa oraz zachorowania grypopodobne

Grypa, bardzo zaraźliwa choroba zakaźna, występująca corocznie, przebiegająca pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni, także przez skażone przedmioty.

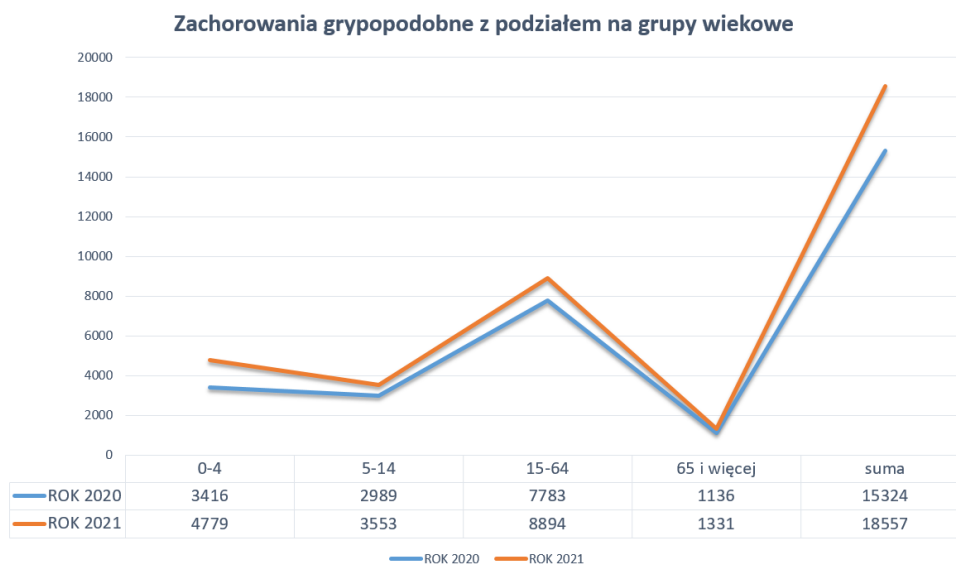

W roku 2021 zarejestrowano **wzrost** zachorowań grypopodobnych – **18 557** przypadków w odróżnieniu do roku 2020 – 15 324 przypadki (Rycina 4, Rycina 5).

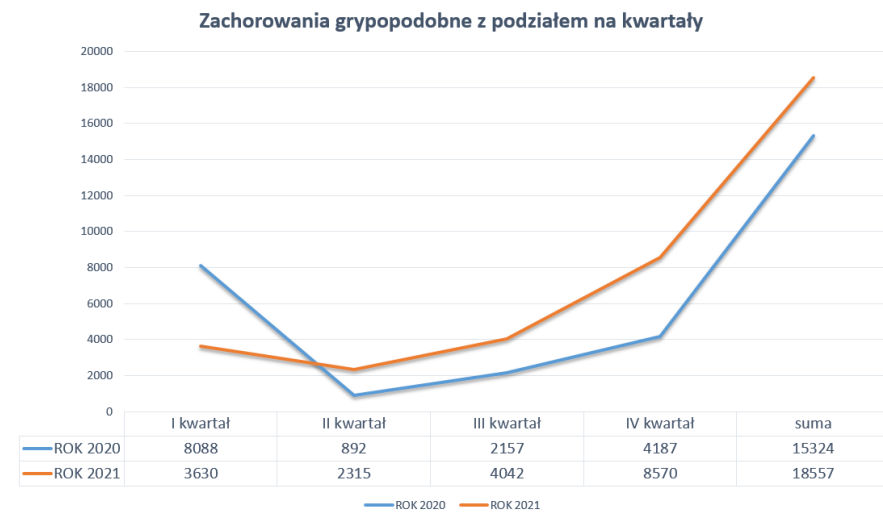
Nie rejestrowano przypadków grypy potwierdzonej badaniami wirusologicznymi, tak samo jak w roku poprzednim.

Największą liczbę zachorowań zarejestrowano w **IV kwartale** 2021 roku.

Najskuteczniejszą metodą profilaktyki grypy jest coroczne szczepienie

Rycina 4. Zachorowania grypopodobne

Rycina 5. Zachorowania grypopodobne

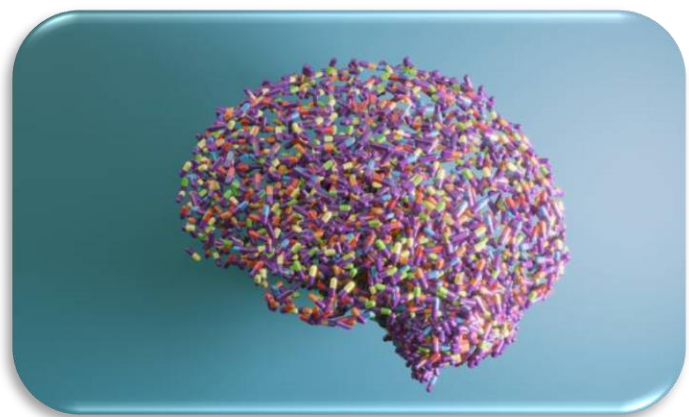
III.1.8 Gruźlica

Jest chorobą zakaźną (bakteryjną) i zaraźliwą, jedną z najstarszych chorób zakaźnych. Jest chorobą wielonarządową, atakuje wszystkie narządy i tkanki, ze szczególną jednak predylekcją do układu oddechowego.

W roku 2021 zarejestrowano **6** przypadków zachorowań na **gruźlicę**, o 4 przypadki więcej niż w roku 2020.

III.2 Zatrucia środkami zastępczymi – „dopalaczami”

Środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub **nowa substancja psychoaktywna**.

W roku 2021 w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Świętochłowice zarejestrowano **3** zatrucia środkami zastępczymi, o 10 przypadków mniej niż w roku poprzednim. Zatrucia dotyczyły 2 mężczyzn (16 i 24 lata) i 1 kobiety (17 lat).

III.3 Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W roku 2021 na terenie miasta Świętochłowice sprawowano nadzór nad 10 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r. ż. wykonywane były w 7 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

U świadczeniodawców zlokalizowanych na terenie Świętochłowic znajdowało się łącznie 9 092 kart uodpornienia (stan na dzień 31 grudnia 2021r.).

III.3.1 Szczepienia obowiązkowe

Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/gruźlicy wynosił 97,13%.

Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/WZW B wynosiło 90,08%. W 2 r.ż. uodporniono 99,52%.

Uodpornienie p/błonicy, tężcowi i krztuścowi dzieci w 1 r.ż. wynosiło 44,91%. IV dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. przyjęło 16,47% dzieci. 46,97% dzieci w 6 r.ż. przyjęło I dawkę przypominającą. II dawkę szczepionki p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi podano 55,77% dzieci w 14 r.ż. III dawką uodporniono 48,28% dzieci w 19r.ż.

Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/*poliomyelitis* wynosiło 45,95%. III dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. podano 16,47% dzieci. W 6 r.ż. uodporniono 46,97% dzieci.

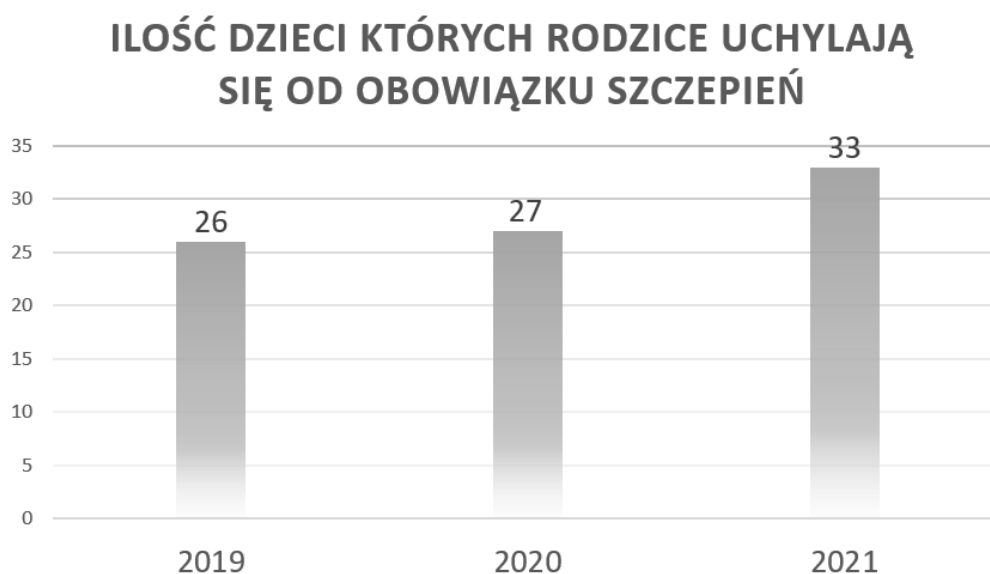
W 2 r.ż. p/śwince, odrze, różyczce uodporniono 63,96% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 39,55% dzieci.

Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Haemophilus influenzae typu b* wynosił 44,91%. W 2 r.ż. dawki uzupełniające otrzymało 16,47% dzieci.

Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Streptococcus pneumoniae* wynosił 59,79%. W 2 r.ż. III dawkę uzupełniającą otrzymało 51,79% dzieci.

Pomimo trudnień związanych z sytuacją epidemiologiczną COVID-19 (obawy opiekunów dzieci przed wizytą w poradni; przebywanie na kwarantannie/izolacji pacjentów bądź personelu medycznego), stan zaszczepienia na nadzorowanym terenie pozostaje na zadawalającym poziomie.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imienne do PSSE w Chorzowie. Na dzień 31 grudnia 2021r. poradnie zlokalizowane na terenie Świętochłowic wykazały 33 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych. Na przestrzeni lat można zauważyć znaczny wzrost osób uchylających się od szczepień. Wg informacji przekazanych przed podmioty lecznicze większość osób uchylających się od szczepień pozostaje pod wpływem tzw. ruchów antyszczepionkowych.

Rycina 6. Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień

III.3.2 Szczepienia zalecane

Część II Programu Szczepień Ochronnych na rok 2021r. określa katalog szczepień nierefundowanych, czyli tzw. zalecanych, uzupełniających szczepienia obowiązkowe, dzięki czemu zapewniają szerszą ochronę przed chorobami zakaźnymi i znacznie zmniejszają ryzyko ich wystąpienia.

W roku sprawozdawczym poradnie zlokalizowane na terenie Świętochłowic spośród szczepień zalecanych zrealizowały najwięcej szczepień p/ grypie (1454 osób zaszczepionych) oraz p/WZW B (100 zaszczepionych).

III.3.3 Kontrole w zakresie szczepień ochronnych

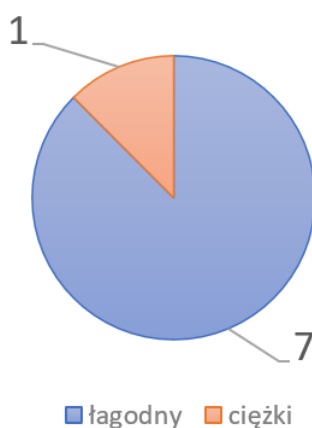
W zakresie szczepień ochronnych skontrolowano 5 punktów szczepień, przeprowadzając łącznie 9 kontroli, w tym 4 kontrole w zakresie szczepień p/COVID-19.

Kontrole nadzorowanych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji, gospodarki preparatami szczepionkowymi oraz stanu sanitarnego punktu szczepień.

Podczas przeprowadzonych kontroli w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych bądź mandatu karnego.

III.3.4 Niepożądane Odczyny Poszczepienne

NOPy zgłoszone w 2021r.

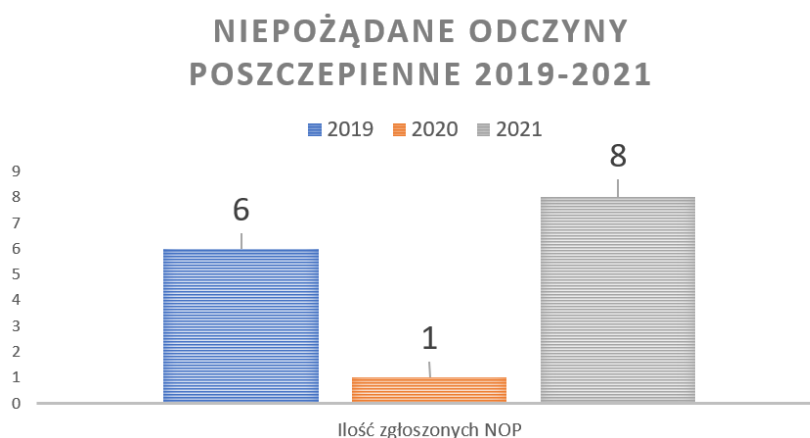

Rycina 7. NOPy zgłoszone w 2021r.

W 2021r. z podmiotów leczniczych zlokalizowanych na terenie Świętochłowic zgłoszono 8 Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

7 zgłoszonych NOP to łagodne miejscowe odczyny poszczepienne, kilkudniowe gorsze samopoczucie bądź gorączka. 1 zgłoszonych NOP lekarz zakwalifikował jako ciężki, tj. zaburzenia krzepnięcia, liczne podbiegnięcia krwawe, krwawienie z dróg rodnych i epizod TIA.

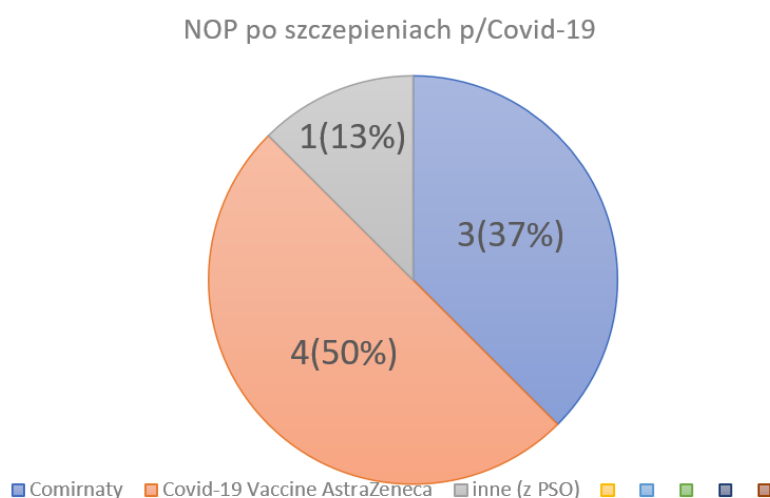
W związku z wprowadzonymi poprzez Narodowy Program Zdrowia powszechnymi szczepieniami p/COVID-19 w roku sprawozdawczym zanotowano wzrost występowania NOP w porównaniu z latami wcześniejszymi.

Rycina 8. NOPy zgłoszone w 2021r.

Spośród 7 NOP po szczepieniu p/COVID 19

- 3 wystąpiły po szczepionce Comirnaty;
- 4 wystąpiły po szczepionce Covid-19 Vaccine AstraZeneca.

Rycina 9. NOPy zgłoszone w 2021r.

III.4 Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Sytuacja epidemiologiczna COVID-19 wymogła na świadczeniodawcach zlokalizowanych na nadzorowanym terenie wprowadzenie wielu zmian, w tym również organizacyjnych. W związku z trwającą epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 Ministerstwo

Zdrowia na potrzeby przeciwdziałania i zwalczania zakażeń koronawirusem, opracowywało i zamieszczało na stronach internetowych zalecenia i wytyczne postępowania dla personelu medycznego i kierowników ww. podmiotów leczniczych, m.in. opracowano wytyczne dla poszczególnych zakresów i rodzajów świadczeń zdrowotnych.

Celem minimalizacji ryzyka szerzenia się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 podmioty lecznicze wprowadziły nową formę udzielania świadczeń medycznych w formie teleporady. W obiektach opracowano i wdrożono dodatkowe procedury zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym uwzględniające wzmożony reżim sanitarny poprzez zwiększenie dostępności środków dezynfekcyjnych do rąk dla pacjentów, wyznaczenie ściśle określonej godziny przyjęcia zgodnie z opracowanym harmonogramem oraz zapewnienie odpowiedniego dystansu między pacjentami oczekującymi na wizytę.

III.4.1 Stan sanitarny szpitali

W 2021 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 1 szpitalem na terenie Świętochłowic, tj. Szpitalem Powiatowym przy ul. Chorzowskiej 36, którego podmiotem leczniczym jest Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o.

W szpitalu przeprowadzono łącznie 4 kontrole, 2 kontrole przeprowadzono w związku z zgłoszoną interwencją, 2 kontrole dot. ogniska zachorowań.

PPIS w Chorzowie na wniosek strony wydał 3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach.

W szpitalu w roku sprawozdawczym nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnej oraz nie wydano zaleceń doraźnych.

III.4.2 Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne

Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w swoich strukturach posiada zarejestrowany Zakład Opiekuńczo-Leczniczy zlokalizowany przy ul. Szpitalnej 2.

W roku sprawozdawczym podejmowano kilkakrotne próby przeprowadzenia kontroli sprawdzających w ww. obiekcie – kontrole nie mogły być zrealizowane w związku z trwającą kontrolą Najwyższej Izby Kontroli bądź sytuacją epidemiologiczną COVID-19 (ognisko zachorowań COVID-19).

III.4.3 Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 17 podmiotów leczniczych, w strukturach których znajduje się 19 obiektów. Ponadto nadzorem objętych jest 5 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad ww. obiektami w 2021 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 12 kontroli w 6 obiektach. W roku sprawozdawczym nie skontrolowano filii.

W 2021 r. nie stwierdzono w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji bądź nałożeniem mandatu karnego.

III.4.4 Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Świętochłowic zarejestrowanych jest 34 praktyk zawodowych lekarskich, 3 praktyki pielęgniarskie i 4 obiekty świadczące usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu oraz medycyny niekonwencjonalnej.

W 2021 r. w związku z sytuacją epidemiologiczną nie skontrolowano obiektów wyszczególnionych w ww. grupie.

III.5 Akcje deratyzacyjne

Na terenie Świętochłowic przeprowadzono 2 akcje deratyzacyjne w okresie wiosennym, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Świętochłowice.

Podczas 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości i wydano zalecenia doraźne (wykonanie obowiązku nastąpiło po pierwszej kontroli sprawdzającej).

III.6 Interwencje

O złożonych przez mieszkańców interwencjach zawiadamiano (pisemnie lub telefonicznie) właścicieli lub zarządców nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli.

Interwencje dotyczące podmiotów leczniczych

W roku sprawozdawczym rozpatrzono **3 interwencje** :

- **1** zgłoszenie dot. nieprzestrzegania procedur związanych z aktualną sytuacją epidemiologiczną COVID-19 w trakcie pobierania krwi w NZOZ Familia w Świętochłowicach przy ul. Łagiewnickiej 6 - skarga nie potwierdziła się.
- **1** zgłoszenie dot. braku reżimu sanitarnego oraz środków ochrony indywidualnej w ZOZ w Świętochłowicach Sp. z o.o. przy ul. Chorzowskiej 38 – ocena stanu sanitarno-porządkowego bez zastrzeżeń, personel medyczny odpowiednio zabezpieczony.
- **1** zgłoszenie dot. złego stanu sanitarnego toalet w ZOZ w Świętochłowicach Sp. z o.o. przy ul. Chorzowskiej 38 – skarga nie potwierdziła się.

Interwencje dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęły **2** interwencje dotyczące obecności gryzoni na terenie posesji.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wydano decyzji administracyjnej.

Interwencje dotyczące insektów i gołębi

W roku sprawozdawczym wpłynęły **2** interwencje w sprawie obecności insektów w nieruchomościach (obrzeżków gołębich) oraz **1** interwencja dot. zanieczyszczenia przez ptaki budynków i klatek schodowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wydano decyzji administracyjnej.

Inne interwencje

- **1** zgłoszenie dot. wykonywania prac protetycznych w lokalu mieszkalnym przy ul. Korfantego 17/13 w Świętochłowicach – skarga nie potwierdziła się.

IV Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

IV.1.1 Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Świętochłowic znajduje się 381 zakładów.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o liczbie 79 to w większości zakłady małej gastronomii (44). Zakłady te w bardzo dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren OSiR Skalka Świętochłowice.

IV.1.2 Ocena stanu sanitarnego - ogólna

W roku 2021 w ewidencji znajdowało się 381 zakładów, z czego skontrolowano 98, w tym 0 miejsc obrotu przedmiotami użytku i 0 zakładów produkujących kosmetyki. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 134 kontrole sanitarne, w tym 0 kontroli w miejscach obrotu przedmiotami użytku, 0 kontroli w zakładzie produkującym kosmetyki.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 118 próbek żywności, 5 próbek sanitarną, 0 próbek materiałów do kontaktu z żywnością i 0 próbek kosmetyków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w 12 obiektach nieprawidłowości, a 5 obiektów były ocenione jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu. Stanowi to 8,8% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień, 1 decyzję wstrzymującą wprowadzanie produktu do obrotu, 1 uchylającą, oddano 1 wniosek do sądu. Winnych uchybień ukarano 16 mandatami na łączną kwotę 5300 PLN. W 2021 roku złożono 2 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o wpis lub

o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

IV.1.3 Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa

Zakłady produkcji żywności

W roku 2021 w ewidencji znajdowało się 19 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 13. W obiektach tych przeprowadzono 17 kontroli. W grupie tej wydano 0 decyzji nakazujących usunięcie uchybień technicznych, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 700 PLN. Stwierdzono 1 obiekt o złym stanie sanitarnym, stwierdzono 1 obiekt niezgodny na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego. Nie wydano prolongat.

W 2021 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 27 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych i sanitarnych. Zdyskwalifikowano 1 próbkę, co stanowi 3,7% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 12,5% próbek.

Obiekty obrotu żywnością

W roku 2021 skontrolowano 50 obiektów z 233 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 72 kontrole. Stwierdzono nieprawidłowości w 8 obiektach, a 3 obiekty oceniono jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu. Złożono 1 wniosek o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

W grupie tej wydano 2 decyzje nakazującą oraz nałożono 7 mandatów na kwotę 1450 PLN. Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m.in. brak zapisów),
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 96 próbek żywności, z czego zakwestionowano 1 próbkę, co stanowi 1% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest wyższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 0% próbek.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2021 roku skontrolowano 35 zakładów żywienia zbiorowego, w których przeprowadzono 45 kontroli, w 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, stwierdzono 1 obiekt niezgodny oceniony na podstawie arkusza oceny zakładu. W grupie tej wydano 1 decyzję wstrzymującą wprowadzanie produktu do obrotu, 1 uchylającą, nałożono 7 mandatów na kwotę 3150 PLN. Złożono 1 wniosek o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Najczęstsze uchybienia :

- zły stan sanitarny,
- nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP,.

W obiektach tych nie pobrano próbek do badań laboratoryjnych.

IV.1.4 Ocena transportu żywności

W 2021 roku nadzorem objętych zostało 15 firm transportowych przewożących żywność, 2 skontrolowano. Mandatów karnych nie nałożono.

IV.1.5 RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) - System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach.

System RASFF stał się ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności, opierającym się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o produktach żywnościowych, materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością i środkach żywienia zwierząt mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. Ma on również na celu ochronę konsumenta przed ryzykiem wystąpienia ewentualnych zachorowań. W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach istnieją trzy typy powiadomień, które na potrzeby sieci krajowej, zgodnie z propozycją Krajowego Punktu Kontaktowego RASFF w Głównym Inspektoracie Sanitarnym, definiowane są w następujący sposób:

✓ powiadomienie alarmowe – oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które wymaga lub może wymagać natychmiastowego działania przez innego krajowego członka sieci RASFF;

✓ powiadomienie informacyjne – oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które nie wymaga natychmiastowego działania przez innego krajowego członka sieci RASFF. Powiadomienie informacyjne może być związane z produktem, w którym wykryto poważne ryzyko, jednak znajduje się on jedynie w obrocie lokalnym, na ograniczonym terenie, nie został wprowadzony do obrotu lub nie znajduje się już w obrocie;

✓ powiadomienie o odrzuceniu produktu na granicy – oznacza powiadomienie o odrzuceniu partii, kontenera lub ładunku żywności lub paszy, o czym mowa w art. 50 ust. 3 lit. C) rozporządzenia (WE) nr 178/2002;

✓ powiadomienie typu NEWS oznacza powiadomienie o ryzyku związanym z żywnością, materiałem do kontaktu z żywnością lub paszą zgodnie z artykułem 50 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i artykułem 29 rozporządzenia (WE) nr 183/2005, które pochodzi z nieformalnego źródła, zawiera niezweryfikowane informacje lub dotyczy jeszcze niezidentyfikowanego produktu.

W roku 2021 do PSSE w Chorzowie wpłynęło w tym systemie 173 powiadomienia, w tym

- ✓ 117 powiadomień alarmowych,
- ✓ 52 powiadomienia informacyjne,
- ✓ 4 powiadomienia typu NEWS.

Zgłoszenia przesyłane były drogą elektroniczną. Po otrzymaniu powiadomienia sprawdzana była dokumentacja (w tym listy dystrybucyjne, celem ustalenia czy dany produkt znajdował się w obrocie na terenie powiatu). W ramach kontroli interwencyjnych lub kontroli bieżących planowanych i nieplanowanych pracownicy PSSE w Chorzowie dokonywali sprawdzenia czy dany produkt znajduje się w obrocie w zakładach na nadzorowanym terenie, bądź też ze względu na COVID-19 pozyskiwano informacje telefonicznie lub e-mailem. W ramach powiadomień w systemie RASFF w omawianym okresie przeprowadzono 16 kontroli.

Kategoria produktów	Powiadomienia alarmowe	Powiadomienia informacyjne
Mięso	82	30
Ryby	1	0
Tłuszcze	2	0
Lody	2	0
Produkty zbożowe	1	1
Produkty cukiernicze	1	0
Owoce i przetwory	2	3
Warzywa	0	1

Orzechy	1	0
Przyprawy	1	
Nasiona	2	0
Herbaty	1	0
Suplementy diety	5	4
Substancje dodatkowe	9	0
Woda i napoje	2	2
Napoje alkoholowe	0	1
Materiały do kontaktu z żywnością	5	10

PPIS w Chorzowie w 2021r. – w ramach funkcjonowania systemu RASFF – przesłał do ŚPWIS w celu weryfikacji dokumentację dotyczącą środka spożywczego zakwalifikowanego do: 1) powiadomienia alarmowego z dnia 07.09.2021r. Przedmiotem powiadomienia były „świeże jaja z chowu klatkowego L” pobrane do badań w ramach monitoringu żywności w dniu 30.08.2021r. Produkt ten został zakwestionowany ze względu na wykrycie obecności Salmonelli Enteritidis w treści jaja oraz na powierzchni skorupki. O powyższych wynikach badań poinformowano w dniu 07.09.2021r. organ nadzoru producenta (Powiatowy Lekarz Weterynarii) oraz dystrybutora.

IV.2 Jakość zdrowotna środków spożywczych

IV.2.1 Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2021 roku przebadano laboratoryjnie 116 próbki krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywienia – żywnościowych:

- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych – 65,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych – 21,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych – 12,
- w zakresie oceny organoleptycznej – 18,
- wyłącznie w zakresie znakowania – 0.

Ponadto pobrano 5 próbek w kierunku badań sanitarnych.

W 2021 roku pod względem znakowania oceniono 32 próbki krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 1 próbkę tj. 1 próbkę ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na organoleptykę, 0 próbek ze względu na nieprawidłowe znakowanie oraz 1 próbkę sanitarną.

IV.2.2 Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

Przebadano 7 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 0 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 6 próbek pod względem parametrów chemicznych, 1 próbkę w zakresie oceny organoleptycznej.

W ramach przebadanych próbek oceniono 7 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi przepisami. Próbek nie zdyskwalifikowano.

IV.3 Nadzór nad kosmetykami i materiałami do kontaktu z żywnością

W 2021 roku nie przeprowadzono kontroli w wytwórni kosmetyków(zakład w trakcie remontu). Nie pobrano do badań laboratoryjnych próbek kosmetyków. Nie przeprowadzono kontroli w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, nie pobrano próbek wyrobów do kontaktu z żywnością. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

IV.4 Skargi i interwencje

W 2021 roku zgłoszono 15 interwencji: 3 dotyczyły złej jakości zdrowotnej środków spożywczych, 9 warunków higieniczno-sanitarnych (w tym 5 COVID-19,) 3 jednocześnie na jakość i warunki . 5 interwencji potwierdziło się (1 na złą jakość, 3 na nieprawidłowy stan sanitarny, 1 jednocześnie na jakość i warunki). Nałożono 3 mandaty na łączną kwotę 1250 PLN, nie wydano decyzji nakazujących. Złożono 2 wnioski o nałożenie kary do Śląskiego Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Pozostałe interwencje nie potwierdziły się. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumentów, nie pobrano również próbek w ramach urzędowej kontroli celowanej.

IV.5 Ocena i wnioski końcowe

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny zakładu, uległ pogorszeniu w stosunku do roku ubiegłego (jest więcej zakładów niezgodnych). Nałożono jednak mniej mandatów karnych. Wydano tyle samo decyzji nakazujących.

W dalszym ciągu stwierdza się niezachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego i wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Większość obiektów jednak oceniono pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

W 2021 roku przeprowadzono mniej kontroli (głównie kompleksowych) ze względu na COVID-19.

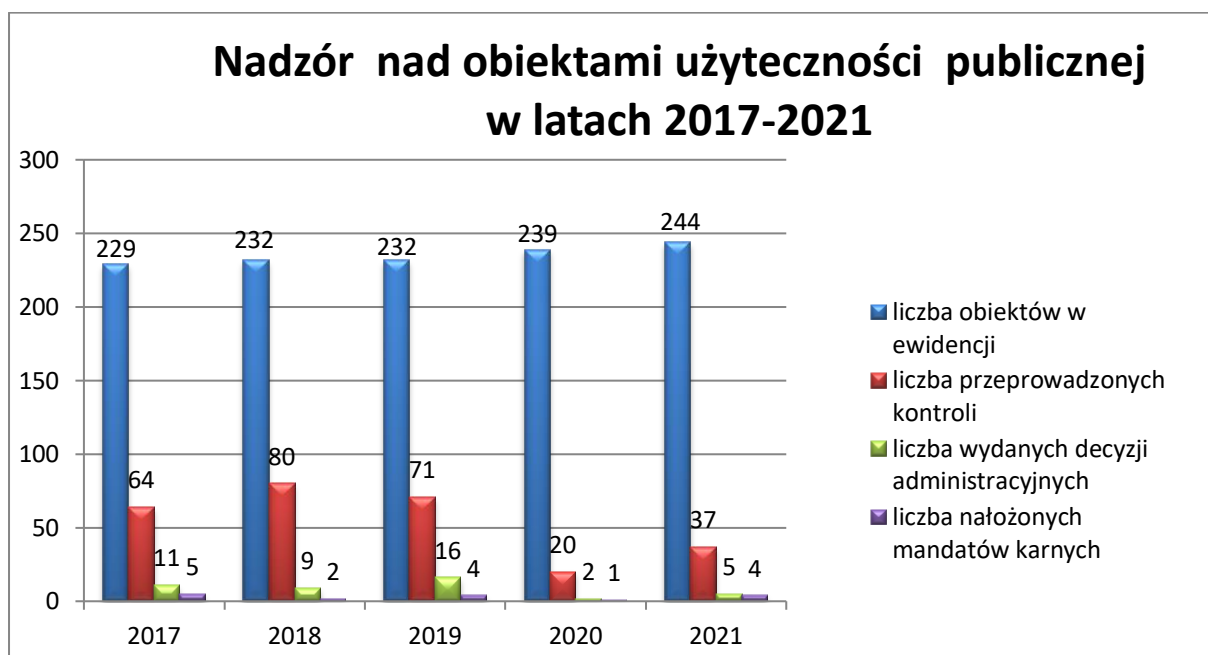
V. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno – zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

V.1 Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Na terenie miasta Świętochłowice nadzorem objęto **244 obiekty użyteczności publicznej**. Są to: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z w/w usług, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, obiekty hotelarskie, sportowe, kulturalne, targowiska, apteki, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe, przystanek kolejowy, tereny rekreacyjne.

W 2021 roku skontrolowano 26 obiektów użyteczności publicznej.

W 2021 roku w ramach nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- przeprowadzono **37** kontroli sanitarnych,
- wydano **5** decyzji administracyjnych,
- nałożono **4** mandaty karne na kwotę **1150** zł.

V.1.1 Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 2 ustępy publiczne oraz 1 ogólnodostępny w centrum handlowym.

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w w/w obiektach.

V.1.2 Pływalnie kryte i odkryte

Nadzorem objęto pływalnię miejską przy ul. Zubrzyckiego 38, szkolną w Szkole Podstawowej nr 8 przy ul. Wiśniowej 9 oraz pływalnię sezonową na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” z dwiema nieckami basenowymi – jedną uzdatnianą metodą chemiczną, drugą metodą biologiczną.

Pływalnie kryte

W 2021 roku skontrolowano wszystkie pływalnie kryte.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno – sanitarny i techniczny, wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre.

Pływalnia odkryta

W okresie sprawozdawczym skontrolowano czynne sezonowo Kąpielisko „Skalka” z dwoma nieckami basenowymi. Za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno - sanitarne tj.: brudną i zakurzoną kozetkę, wewnątrz szafki ze środkami do udzielania I pomocy przedlekarskiej i stół w pomieszczeniu ratowników oraz brudne i zakurzone wewnątrz szafek usytuowanych przy koronie basenu, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny na kwotę 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca nie wykazała poprawy bieżącego stanu sanitarnego, w związku z powyższym ponownie na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 250 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Kolejna przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno – sanitarny i techniczny, obiekt oceniono jako zadawalający.

V.1.3 Domy Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano 2 obiekty całodobowe oraz 4 domy dziennego pobytu. W roku sprawozdawczym w jednym domu pomocy społecznej przeprowadzono kontrolę jakości ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* Nie stwierdzono przekroczeń skontrolowanych parametrów mikrobiologicznych.

V.1.4 Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W ewidencji ujęto 3 obiekty: usytuowany w centrum miasta pensjonat Willa Styl, obiekt hotelarski Zgoda oraz obiekt hotelarski przy ul. Łagiewnickiej 45. Skontrolowano 1 z w/w obiektów.

W jednym z obiektów w związku z wniesioną interwencją dotyczącą złego stanu sanitarnego obiektu, za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno - sanitarne tj. brudne wyposażenie pokoi, brudną podłogę i parapety na klatce schodowej, brudną podłogę w magazynie gospodarczym, brudną podłogę i pajęczyny na ścianach w magazynie brudnej bielizny, brudne półki regałów do przechowywania czystej bielizny w magazynie czystej bielizny, brudną podłogę i regał do przechowywania preparatów czystościowo - dezynfekujących w magazynie chemii, brudną podłogę i urządzenia pralnicze w pralni z suszarnią, nałożono mandat karny w wysokości 400 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała częściowe usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno – higienicznych. W związku z powyższym ponownie na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 300 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kolejna kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu higieniczno – sanitarnego.

Obiekt oceniono jako zadowolający pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

Ponadto, w 2021 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono wizytacje, mające na celu sprawdzenie przestrzegania obostrzeń wynikających z wystąpienia stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w tej grupie obiektów skontrolowano 1 obiekt, w którym pobrano 3 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* Na podstawie wyników badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń skontrolowanych parametrów mikrobiologicznych.

V.1.5 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną z usług.

W ewidencji ujęto 74 zakłady, z których w 2021 roku skontrolowano 7. Jest to jedna z najliczniejszych grup nadzorowanych obiektów, w skład której wchodzi zakłady o zróżnicowanym standardzie świadczonych usług i wyposażenia, od małych

jednostanowiskowych zakładów po duże wielostanowiskowe, świadczące więcej niż jedną z w/w usług, np. kosmetyczne, fryzjerskie i solarium.

Dla Zakładu Fryzjersko – Kosmetycznego z solarium przy ul. Karpackiej 2 w Świętochłowicach, który w ubiegłym roku sprawozdawczym został oceniony jako zły w dniu 05.02.2021 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą dostosować do stanu faktycznego i wdrożyć procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu czynności, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, z terminem realizacji do dnia 31.03.2021 r. Przeprowadzona w dniu 04.06.2021 r. kontrola sprawdzająca wykazała niewykonanie przez Stronę obowiązków decyzji. W związku z powyższym wobec Strony zostało wystosowane upomnienie. Przeprowadzona w dniu 05.07.2021 r. kolejna kontrola sprawdzająca wykazała ponowne niewykonanie decyzji administracyjnej. Wobec powyższego, na właściciela zakładu wystosowano tytuł wykonawczy oraz postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia – I w wysokości 300 zł. Przeprowadzona w dniu 17.08.2021 r. kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązku określonego w w/w/decyzji administracyjnej.

Pozostałe skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

Ponadto, w 2021 roku w tej grupie obiektów przeprowadzono wizytacje, mające na celu sprawdzenie przestrzegania obostrzeń wynikających z wystąpienia stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

V.1.6 Przystanek kolejowy

W ewidencji ujęto 1 przystanek kolejowy, który skontrolowano.

Obiekt wyposażony jest w zadaszony peron oraz prowadzący do niego tunel komunikacyjny, ławki i kosze wyłożone workami foliowymi do gromadzenia odpadów komunalnych oraz informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu higieniczno – sanitarnego i technicznego. Utrzymaniem czystości zajmuje się firma zewnętrzna działająca na zlecenie podmiotu zarządzającego obiektem.

Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

V.1.7 Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 2 przystanki autobusowe usytuowane w centrum miasta przy głównych arteriach komunikacyjnych.

W roku sprawozdawczym skontrolowano obydwie. Przeprowadzone kontrole wykazały, że przystanki utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i technicznym, wyposażone w wiaty przystankowe, ławki oraz kosze na śmieci. Przystanki sprzątane są codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gmin. Zgodnie z deklaracją zarządców skontrolowanych obiektów na bieżąco uzupełniane są, notorycznie niszczone, informacje słowno - graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

V.1.8 Domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe

W ewidencji ujęto 6 obiektów. Są to dysponujące prosektoriami i chłodniami 3 domy przedpogrzebowe oraz 3 zakłady pogrzebowe, które w ramach realizacji usług związanych z organizacją pochówku korzystają z zaplecza innych podwykonawców. Większość domów i zakładów pogrzebowych dysponuje własnymi środkami transportu spełniającymi wymagania techniczne i sanitarne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. *w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich* (Dz. U. z 2007 r., Nr 249, poz. 1866). W 2021 roku skontrolowano 3 obiekty.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości dla **obektu Kompleksowe Usługi Pogrzebowe „SZABLICKI” przy ul. Kościelnej 20 w Świętochłowicach** w dniu **03.11.2021 r.** wydano decyzję administracyjną nakazującą uzupełnić ubytki tynku na ścianach

i odmalować ściany oraz sufit w pomieszczeniu ekspozycji trumien, z terminem realizacji do dnia **31.01.2022 r.** Obiekt oceniono jako **zły** pod względem technicznym; nie został unieruchomiony.

Stan higieniczno - sanitarnym i technicznym pozostałych skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalający.

V.1.9 Apteki

W ewidencji ujęto 12 obiektów, skontrolowano 1.

W Aptece przy ul. Chorzowskiej 19 w Świętochłowicach, która w ubiegłym roku sprawozdawczym została oceniona jako zła, przeprowadzona została kontrola sprawdzająca, która wykazała wykonanie obowiązków decyzji administracyjnej wydanej w dniu 07.10.2020 r.

Wobec powyższego, stan higieniczno – sanitarny i techniczny apteki oceniono jako zadawalający.

V.1.10 Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 71 obiektów. Są to place zabaw i piaskownice, których dysponentami są gmina i spółdzielnie mieszkaniowe oraz teren rekreacyjny przy zbiorniku wodnym na terenie OSiR „Skalka”.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 piaskownic i placów zabaw. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w piaskownicach wymieniono piasek oraz odnowiono obudowy i urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz, w większości, w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządcy zlecali firmom zewnętrznym.

Stan higieniczno - sanitarnym i technicznym skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalający.

V.1.11 Obiekty sportowe

W ewidencji ujęto 4 obiekty.

W 2021 roku skontrolowano 1 obiekt. Uwzględniając stan higieniczno – sanitarny i techniczny, skontrolowanego obiektu oceniono go jako zadawalający.

V.1.12 Pozostałe obiekty

W ewidencji ujęto 30 obiektów.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Uwzględniając stan higieniczno – sanitarny i techniczny skontrolowanego obiektu oceniono go jako zadowalający.

V.1.13 Podmioty lecznicze

W ewidencji ujęto 28 obiektów, z których skontrolowano 3.

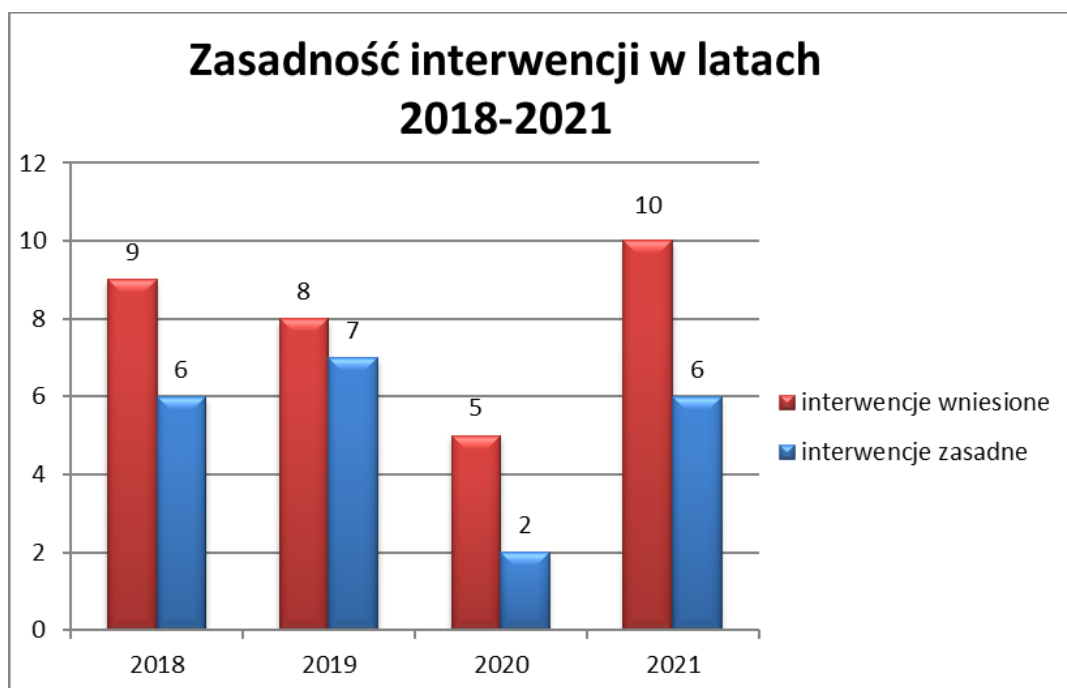
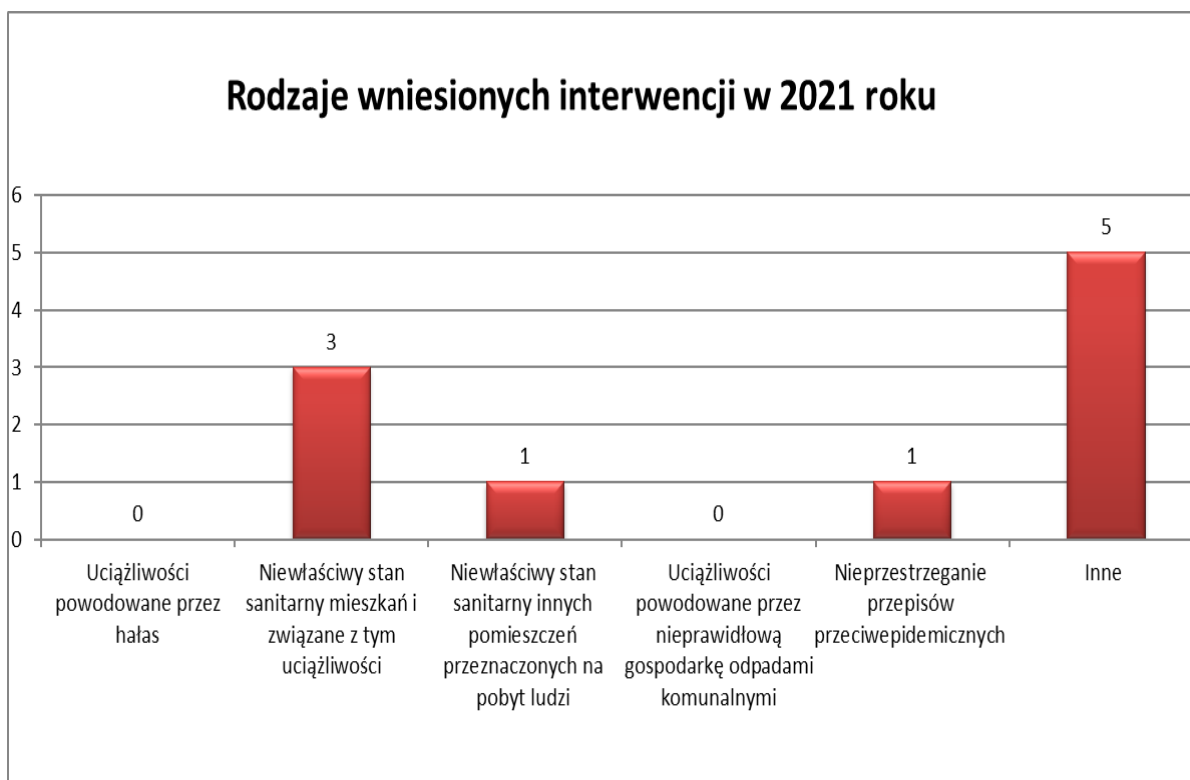
Analogicznie jak w latach ubiegłych, we wszystkich obiektach nadzorem objęto sposób postępowania z odpadami i bielizną, a w podmiotach leczniczych udzielających całodobowych świadczeń zdrowotnych również sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych, a także jakość ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W Szpitalu Powiatowym przy ul. Chorzowskiej 36 w Świętochłowicach, w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej, pobrano 5 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* W 3 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby badanych mikroorganizmów. W dniu 29.10.2021 r. wydano decyzję nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzenia prysznicowe i perlatory, do czasu doprowadzenia paramentów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* w 100 ml i 1000 ml do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella sp.* z rygiem natychmiastowej wykonalności. Zarządca obiektu niezwłocznie poinformował o usunięciu perlatorów i rączek prysznicowych na terenie całego obiektu, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca. W dniu 12.11.2021 r. wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) z terminem realizacji do dnia **14.01.2022 r.** Wobec powyższego obiekt oceniono jak **zły** pod względem sanitarno – higienicznym.

Pozostałe skontrolowane obiekty oceniono jako zadowalające pod względem sanitarno – higienicznym oraz sanitarno – technicznym.

V.2 Interwencje

W 2021 roku wpłynęło 10 interwencji, z których 6 było częściowo lub całkowicie zasadnych, 1 interwencję przekazano bezpośrednio właściwym organom w celu rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami, 1 interwencję przekazano po wstępnym rozpoznaniu właściwym organom w celu rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami.

W trakcie przeprowadzanych kontroli potwierdzano zasadność interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, niewłaściwego stanu sanitarnego mieszkań i związanych z tym uciążliwości powodowanych przez najemców/właścicieli lokali mieszkalnych, interwencji dotyczących zalewania terenu nieruchomości ściekami oraz w zakresie nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych związanych z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W obiekcie świadczącym usługi hotelarskie w Świętochłowicach w związku z wniesioną interwencją dotyczącą złego stanu sanitarnego obiektu za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno - sanitarne tj. brudne wyposażenie pokoi, brudną podłogę i parapety na klatce schodowej, brudną podłogę w magazynie gospodarczym, brudną podłogę i pajęczyny na ścianach w magazynie brudnej bielizny, zakurzone półki regałów do przechowywania czystej bielizny w magazynie czystej bielizny, brudną podłogę i regał do przechowywania preparatów czystościowo-dezynfekcyjnych w magazynie chemii oraz brudną podłogę i urządzenia pralnicze w pralni z suszarnią, nałożono mandat karny w wysokości 400 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego ich wykonania. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała częściowe usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości higieniczno - sanitarnych. W związku z powyższym na osobę odpowiedzialną ponownie nałożono mandat karny w wysokości 300 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego ich wykonania. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu higieniczno – sanitarnego.

W trakcie rozpatrywania interwencji podejmowano współpracę z zarządcami/właścicielami budynków i nieruchomości, władzami samorządowymi, strażą miejską, ośrodkiem pomocy społecznej oraz innymi komórkami organizacyjnymi w tutejszej PSSE.

V.3 Działania związane z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2

W 2021 roku przeprowadzono 49 wizytacji w obiektach użyteczności publicznej, mających na celu sprawdzenie przestrzegania obostrzeń wynikających z wystąpienia stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Wizytacje przeprowadzono we współpracy z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej

Policji w Świętochłowicach. Skontrolowano m. in. stacje paliw, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, solaria, kluby fitness, siłownie, restauracje oraz galerie handlowe.

W większości obiektów stwierdzono ich prawidłowe przygotowanie w okresie wystąpienia stanu epidemii, tj. wyposażenie pracowników w środki ochrony osobistej – maseczki, rękawiczki jednorazowe, wyposażenie obiektów w preparaty przeznaczone do dezynfekcji rąk i powierzchni, w widocznych miejscach umieszczenie informacji o konieczności zakrywania ust i nosa, dezynfekcji rąk oraz o limitach osób mogących jednocześnie przebywać w obiektach.

W trakcie wizytacji udzielono właścicielom lub pracownikom 8 pouczeń związanych z nieprzestrzeganiem obowiązku zakrywania ust i nosa oraz brakiem umieszczenia informacji o maksymalnej ilości osób mogących jednocześnie przebywać na terenie obiektów. Ponownie przeprowadzone wizytacje wykazały poprawę w tych obiektach.

Ponadto, w związku z otrzymaną notatką służbową z Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach dotyczącą nieprzestrzegania obostrzeń wynikających z wystąpienia stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej tj. niezachowaniem limitu liczby osób, które mogą uczestniczyć w nabożeństwach sprawowanych w miejscach kultu religijnego – wezwano do tut. Stacji Proboszcza Parafii w Świętochłowicach w celu złożenia wyjaśnień w powyższej sprawie. W trakcie przesłuchania Proboszcz potwierdził informacje zawarte w notatce służbowej z Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach. W związku z powyższym, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 500 zł. Przeprowadzona wizytacja wraz z funkcjonariuszami Policji wykazała, że w miejscu kultu religijnego przy ul. Chorzowskiej 4 w Świętochłowicach przestrzegane były obowiązujące obostrzenia wynikające z wystąpienia stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach przeprowadzono wizytacje środków komunikacji miejskiej (autobusów i tramwajów) kursujących na terenie Świętochłowic. Podczas wizytacji stwierdzono przestrzeganie „Zasad bezpiecznego korzystania z pojazdów publicznego transportu zbiorowego w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce” opracowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia oraz Ministra Infrastruktury. W pojazdach wydzielono dla kierowców kabiny, tak aby nie mieli kontaktu z pasażerami, obsługa pojazdu wyposażona była w maseczki oraz preparaty do dezynfekcji rąk. W widocznych miejscach umieszczono informacje o maksymalnej liczbie pasażerów mogących jednocześnie przebywać w pojazdach oraz informacje o konieczności zakrywania

ust i nosa. W trakcie wizytacji liczba pasażerów jednocześnie przebywających w pojazdach była zgodna z ustalonymi limitami. Łącznie przeprowadzono 2 wizytacje w środkach transportu publicznego, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania w/w obostrzeń.

V.4 Podsumowanie

- W ramach nadzoru nad przestrzeganiem wymagań sanitarno – higienicznych i technicznych w obiektach użyteczności publicznej nałożono 4 mandaty karny na łączną kwotę 1150 zł oraz wydano 5 decyzji administracyjnych.
- W 2021 roku przeprowadzono 37 kontroli oraz 49 wizytacji związanych ze sprawdzeniem przestrzegania przez przedsiębiorców oraz innych podmiotów obostrzeń związanych z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.
- W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 2 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji oraz 6 postanowień opiniujących sprowadzenie zwłok/szczątków z zagranicy do Świętochłowic.
- W 2021 roku opracowano 2 opinie dotyczące warunków higieniczno – sanitarnych organizowanych na terenie miasta imprez masowych.

V.5 Ocena jakości sanitarnej wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały monitoring jakości wody obejmujący wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłą wodę użytkową oraz wodę na pływalniach.

V.5.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

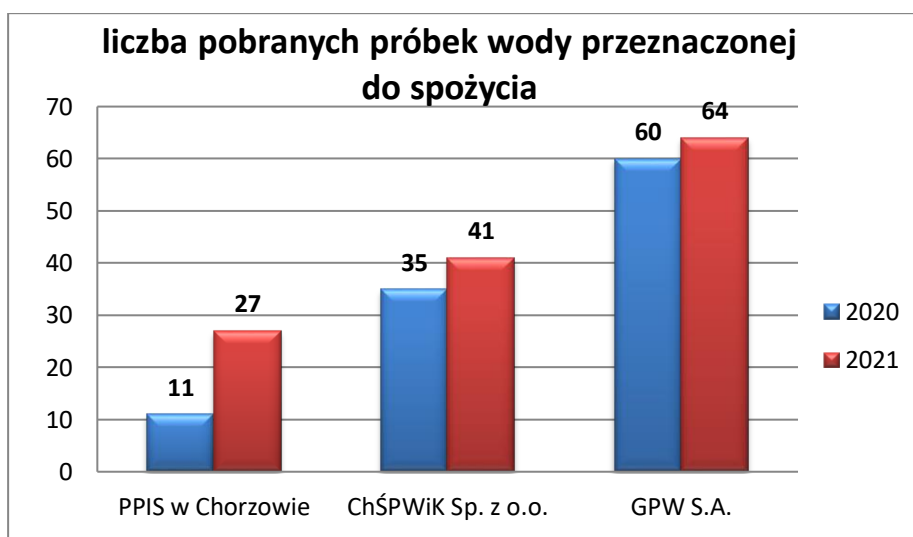
Miasto zaopatrywane jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ramach wodociągu grupowego stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Ujęcia wód zlokalizowane są poza

nadzorowanym terenem m.in w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu i Goczałkowicach. Jest to woda o charakterze mieszanym (głębinowa i powierzchniowa).

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2021 r. pobrano **132 próbki** wody w tym:

- w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego – **27 próbek**;
- w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
 - Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. - **41 próbek**;
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.- **64 próbek**.

Wykres 1. Liczba próbek pobranych w latach 2020 - 2021

Kontrola przeprowadzona w dniu 15.06.2021 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie, w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody, w Przedszkolu Miejskim nr 9 przy ul. Sportowej 6 w Świętochłowicach, wykazała przekroczenie liczby enterokoków oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72h w wodzie pobranej z przyłącza wodociągowego zasilającego budynek. Natychmiastowo wystosowano pismo do dyrektora Przedszkola Miejskiego nr 9 o konieczności korzystania z wody konfekcjonowanej w celu przygotowania posiłków. Kontrolny pobór próbek wody pobranych w dniu 18.06.2021 r. przez Państwowego

Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie ponownie wykazał przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72h oraz nie wykazał przekroczeń w zakresie liczby enterokoków w próbkach wody pobranych z przyłącza wodociągowego zasilającego budynek przedszkola oraz ze studni wodomierzowej Świe/35 przy ul. 3-go Maj/Pokoju. W związku z powyższym, GPW S.A. podjęło natychmiastowe działania polegające na zwiększeniu dozowania podchlorynu sodu w punkcie jego podawania do sieci wodociągowej w Bytomiu przy ul. Krzyżowej oraz zwiększeniu dozowania dezynfekanta w wodzie wtłaczanej do sieci ze Stacji Uzdatniania Wody Kozłowa Góra. W dniu 26.06.2021 r. ChŚPWiK Sp. z o.o. pobrało próbkę wody z przyłącza wodociągowego zasilającego budynek przedszkola, w której nie stwierdzono przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72h.

W ramach sprawowania kontroli wewnętrznej prowadzonej przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A oraz Chorzowsko - Świętochłowskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

W 2021 r. odnotowano jedną interwencję dotyczącą pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia przy ul. Wyzwolenia 4A. Pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych z instalacji wewnętrznej budynku oraz z przyłącza wodociągowego.

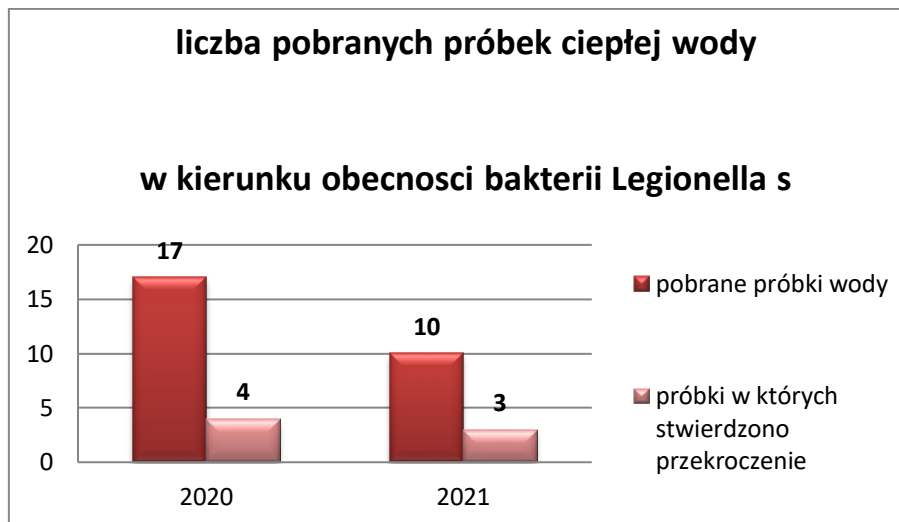
W pobranych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

Na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych pobranych próbek, mając na uwadze, że przekroczenia parametrów mikrobiologicznych występowały krótkotrwale i incydentalnie stwierdzono, że woda na terenie miasta Świętochłowice spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

V.5.2 Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych

wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, domach pomocy społecznej oraz obiektach hotelarskich. Pobrano łącznie **10 próbek ciepłej wody** w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*, w **3** próbkach stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii.

Wykres 2. Liczba pobranych próbek ciepłej wody użytkowej w latach 2020 - 2021

W związku z powyższym, wydano łącznie **2** decyzje administracyjne, w tym:

- **1** nakazującą podjęcie natychmiastowych działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella sp.* oraz wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów w obiekcie do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);
- **1** nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami.

Szpital Powiatowy ul. Chorzowska 36

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej, pobrano cztery próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* W trzech próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby badanych mikroorganizmów. Wydano dwie decyzje:

1) nakazującą podjęcie natychmiastowych działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella sp.* oraz wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów w obiekcie do czasu doprowadzenia parametrów

mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);

2) nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Decyzja nakazująca podjęcie natychmiastowych działań naprawczych została wykonana terminowo, natomiast termin decyzji nakazującej doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia został wyznaczony na 14.01.2022 r.

V.5.3 Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.), PPIS w Chorzowie prowadzi nadzór nad 2 pływalniami całorocznymi oraz 1 sezonową. W 2021 r. w ramach nadzoru pobrano **15 próbek** wody z niecek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach, z czego w **9** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

Na podstawie sprawozdania z badań stwierdzono obecność bakterii *Legionella sp.* w próbce wody pobranej z natrysku w szatni męskiej na pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy ul. Zubrzyckiego 38. Po przeprowadzeniu przez zarządcę działań naprawczych, w ramach kontroli sprawdzającej pobrano próbkę ciepłej wody z ww. natrysku. Stwierdzono znaczne obniżenie liczby bakterii *Legionella sp.* W związku z powyższym wystosowano pismo do zarządcy obiektu w celu kontynuowania oraz zintensyfikowania działań naprawczych mających na celu doprowadzenie parametru mikrobiologicznego ciepłej wody w natrysku na pływalni, do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia, co ostatecznie potwierdzono na podstawie sprawozdania z badań przedłożonego przez zarządcę obiektu.

W ramach kontroli wewnętrznej na pływalniach całorocznych zarządcy pobrali łącznie **73 próbki** wody, z czego w **38** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Na **pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy ul. Zubrzyckiego 38** najczęściej odnotowywanym przekroczeniem mikrobiologicznym było przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, przekroczenia fizykochemiczne dotyczyły przede wszystkim

podwyższonych wartości chloru wolnego, Σ THM oraz chloroformu. Każdorazowo, po stwierdzeniu przekroczeń badanych parametrów, zarządca niezwłocznie podejmował działania naprawcze mające na celu doprowadzenie badanych parametrów do stanu zgodnego z wymaganiami w/w rozporządzenia.

Skuteczna dezynfekcja wody jest podstawowym warunkiem bezpiecznego korzystania z pływalni, jednakże nie można lekceważyć faktu, iż na bezpieczeństwo zdrowotne osób kąpiących się mogą niekorzystnie wpływać jej produkty uboczne. Podczas dezynfekcji powinno się uwzględnić obydwie powyższe czynniki i zapewnić skuteczną dezynfekcję przy jednoczesnym unikaniu zanieczyszczenia wody nadmiernym stężeniem dezynfektanta oraz ubocznych produktów tego procesu (chloroform, Σ THM).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał **2** zbiorcze, roczne oceny jakości wody na pływalniach. **1** ocenę stwierdzającą, że woda spełniała wymagania Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.) oraz **1**, że woda warunkowo spełniała wymagania w/w rozporządzenia.

Na terenie **sezonowej pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka”** przy al. Parkowej w **niecce basenu ekologicznego**, w ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano w sezonie letnim próbki wody do badań laboratoryjnych. Na podstawie sprawozdania z badań laboratoryjnych stwierdzono, że woda w basenie ekologicznym **nie odpowiadała** wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.) z uwagi na obecność bakterii *Escherichia coli* natomiast w **brodziku uzdatnianym metodą chemiczną** stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości chloroformu oraz Σ THM.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę na pływalni sezonowej pobrano **62 próbki** wody, z czego w **55** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

Basen ekologiczny – stwierdzono obecność bakterii *Escherichia coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenowej oraz systemie cyrkulacji.

Ze względu na uzdatnianie wody metodą biologiczną, bez stosowania chemicznych środków dezynfekcyjnych, zarządca obiektu ma trudności z utrzymaniem czystości mikrobiologicznej wody a tym samym spełnienia wymagań określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia

Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.).

Brodzik uzdatnianym metodą chemiczną - podobnie jak w latach ubiegłych największym problemem było uzyskanie odpowiedniej wartości chloroformu oraz Σ THM. Pomimo podejmowanych przez zarządcę obiektu działań naprawczych, utrzymywały się niewielkie przekroczenia tych parametrów. W całym sezonie nie odnotowano przekroczeń mikrobiologicznych, a zarządca wywiązywał się z obowiązków nałożonych rozporządzeniem.

W związku z powyższym dla pływalni sezonowej wydano 2 zbiorcze roczne oceny jakości wody:

- **basen ekologiczny** - woda nie spełniała wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.);

- **brodzik uzdatniany metodą chemiczną** - woda warunkowo spełniała wymagania w/w rozporządzenia.

VI. Sekcja Higieny Pracy

VI.1 Ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy

VI.1.1 Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2021r. obejmowała ewidencją 235 zakładów pracy (Tab.1), w których zatrudnionych jest ogółem 6230 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowaną większość stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2019	2020	2021
Liczba zakładów objętych nadzorem	223	232	235

Tab.1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2019-2021

Lata	2019	2020	2021
Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach	6325	6347	6230

Tab.2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2019-2021

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł metalowy, spożywczy, lekki, usługi budowlane, komunalne, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe, obiekty użyteczności publicznej.

Działania kontrolne w zakładach pracy pozwalają na:

- ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów środowiskowych,
- podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne oraz czynniki wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
- nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych oraz prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu detergentów,
- zakazu wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Działalność Sekcji Higieny Pracy w 2021 roku polegała przede wszystkim na wykonywaniu czynności związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

W 2021 roku Sekcja Higieny Pracy mimo zintensyfikowanych działań w w/w zakresie w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadziła ogółem 28 kontroli (kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, kontrole problemowe, doraźne oraz kontrole dotyczące przestrzegania ograniczeń związanych z wprowadzeniem stanu epidemii). Skontrolowano 27 zakładów (Tab. 3), w których łącznie zatrudnionych jest 802 pracowników.

Lata	2019	2020	2021
Liczba zakładów skontrolowanych	57	44	27

Tab.3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2019-2021

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

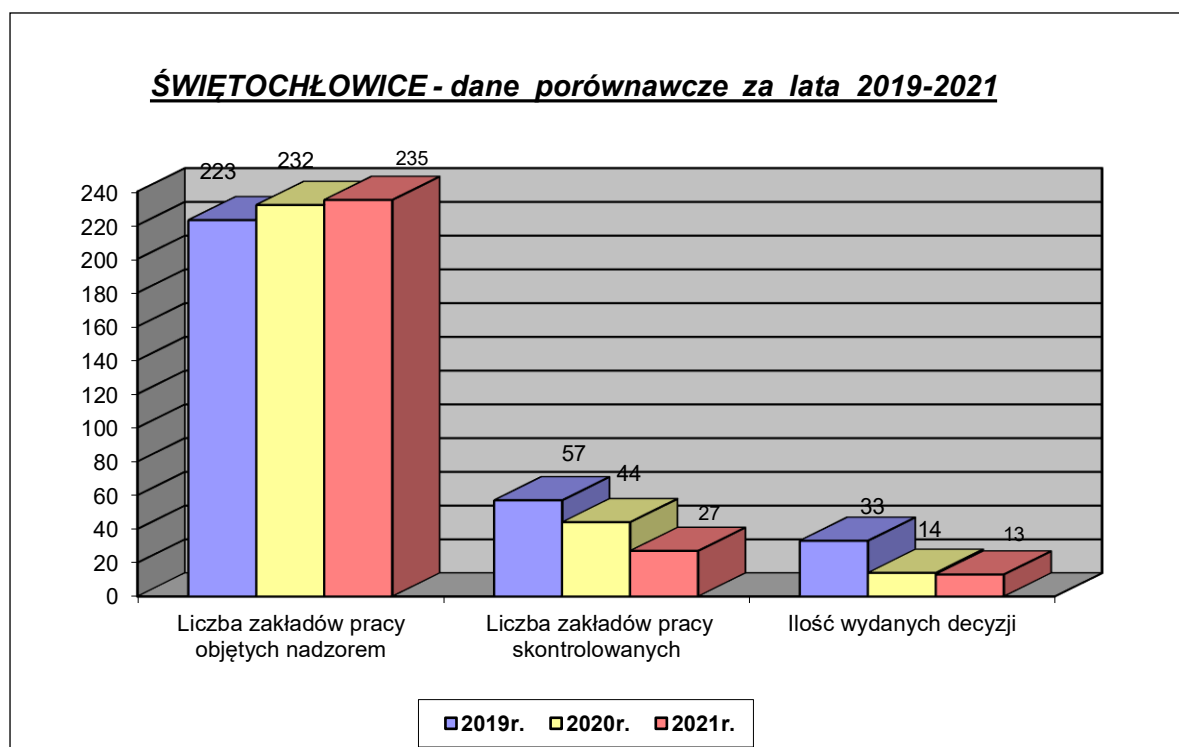
- zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- brak aktualnych wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą.

W 2021r. w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 13 decyzji administracyjnych (Tab. 4) zawierających 58 nakazów m.in. w zakresie:

- substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym: 10 nakazów,
- szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy: 4 nakazy,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy: 7 nakazów,
- oceny ryzyka zawodowego: 5 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 20 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń pracy i pomieszczeń magazynowych: 11 nakazów,
- odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej: 1 nakaz.

Lata	2019	2020	2021
Liczba wydanych decyzji	33	14	13

Tab.4 Liczba decyzji wydanych w latach 2019-2021

W roku 2021 objęto nadzorem warunki pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych. Sekcja Higieny Pracy w w/w zakresie przeprowadziła 2 kontrole w 2 podmiotach. W 1 podmiocie stwierdzono nieprawidłowości dot. szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych.

Plan pracy obejmował również program wieloletni, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. W tym zakresie przeprowadzono 2 kontrole w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polski w roku 2021 Sekcja Higieny Pracy uczestniczyła przede wszystkim w działaniach przeciwepidemicznych.

Sekcja Higieny Pracy w zakresie sprawdzenia przestrzegania obostrzeń/wymagań związanych z wprowadzeniem stanu epidemii przeprowadziła w nadzorowanych zakładach pracy oraz w obiektach handlowo-usługowych 27 wizytacji/kontroli.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy współpracowała z pracodawcami z nadzorowanego terenu w zakresie przekazywania informacji na temat osób z potwierdzonym wirusem SARS-CoV-2 oraz osób z bliskiego kontaktu. Pracodawcom zostało przesłane pismo dot. przekazywania w/w danych za pomocą formularza dla przedsiębiorców umieszczonego na stronie internetowej Głównego Inspektora Sanitarnego.

Spośród 235 nadzorowanych zakładów pracy stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 8 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2021r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

- PKD 16: produkcja wyrobów z drewna i elementów metalowych - w 2 zakładach,
- PKD 35: dystrybucja gazu - w 1 zakładzie,
- PKD 43: produkcja i sprzedaż mebli - w 1 zakładzie,
- PKD 46: sprzedaż wyrobów hutniczych ze stali - w 1 zakładzie,
- PKD 49: transport drogowy towarów (wykonywanie opakowań do transportu materiałów oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych) - w 2 zakładach,
- PKD 81: prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - w 1 zakładzie.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w transporcie drogowym towarów przy wykonywaniu opakowań do transportu oraz produkcji metalowych wyrobów

narażeni byli zarówno na hałas jak również na drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2021r. zatrudnionych było 162 pracowników (w 2020r. - 167 osób) z czego:

- przy produkcji wyrobów z drewna i elementów metalowych - 14 pracowników,
- przy produkcji opakowań do transportu materiałów oraz produkcji wyrobów metalowych (transport drogowy) - 123 pracowników,
- przy dystrybucji gazu - 6 pracowników,
- przy produkcji mebli - 8 pracowników,
- prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - 7 pracowników,
- prace związane ze sprzedażą wyrobów hutniczych ze stali - 4 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy, podobnie jak w latach ubiegłych był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 7 nadzorowanych zakładach pracy. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 2,6% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki.

W celu poprawy warunków pracy sporządzono i wdrożono programy działań organizacyjno - technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

VI.1.2 Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje 12 zakładów pracy, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi. Przeprowadzono 2 kontrole, podczas których stwierdzono narażenie pracowników na pyły drewna.

Liczbę osób narażonych na czynnik rakotwórczy w skontrolowanych zakładach oceniono na 4. Zostały wydane 2 decyzje administracyjne dotyczące: uzupełnienie dokumentacji o rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym i rejestr pracowników narażonych na te czynniki, aktualizacji oceny ryzyka zawodowego, poinformowania pracowników o narażeniu na czynnik o działaniu rakotwórczym, przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na czynnik o działaniu rakotwórczym, oraz przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

VI.1.3 Nadzór na szkodliwych dla zdrowia czynnikami biologicznymi

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 6 kontroli w 6 zakładach pracy.

Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników w zakładach produkcji i przetwórstwa żywności, w zakładzie pogrzebowym oraz w ośrodku sportu i rekreacji.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły braku procedur postępowania w związku z narażeniem na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne oraz nieuwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego wszystkich wymaganych informacji dotyczących narażenia na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne. Wydano 2 decyzje administracyjne.

VI.2 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W 2021r. przeprowadzono 9 kontroli w 9 podmiotach stosujących w swojej działalności zawodowej stwarzające zagrożenie substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki mieszaniny chemicznych. Sekcja Higieny Pracy skontrolowała substancje chemiczne w postaci własnej stosowane do produkcji mieszanin oraz mieszaniny chemiczne takie jak: farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Świątchłowicach wśród wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i mieszaniny chemiczne są producent, importer, dystrybutorzy (m. in. hurtownie, sklepy budowlane, sklepy wielkopowierzchniowe) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy).

W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin oraz wyrobów chemicznych w 2021 roku przeprowadzono 1 kontrolę w 1 podmiocie. Kontrola została przeprowadzona w związku z pismem dot. prośby o podjęcie czynności kontrolnych w związku z wprowadzaniem do obrotu produktów mogących stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi. W/w pismo zostało przekazane przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W trakcie kontroli został szczegółowo oceniony 1 produkt chemiczny pod kątem wprowadzania do obrotu tj. skontrolowano oznakowanie, opakowanie oraz kartę charakterystyki.

Do stwierdzonych w wyniku przeprowadzonej kontroli uchybień należą:

- niezgodna z wymaganiami karta charakterystyki wprowadzanej do obrotu stwarzającej zagrożenie mieszaniny chemicznej - karta charakterystyki nie dostosowana do załącznika Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2015/830 z dnia 28 maja 2015r. (nie podano dla substancji wchodzącej w skład mieszaniny numeru rejestracji nadanego na mocy art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 1907/2006; nie podano podstawy prawnej dot. najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy; nieaktualne przepisy prawne);
- niezgodne z zasadami zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 oznakowanie wprowadzanej do obrotu stwarzającej zagrożenie mieszaniny chemicznej (niespójny identyfikator produktu pomiędzy etykietą a kartą charakterystyki tego produktu, na etykiecie w identyfikatorze produktu nie podano nazwy substancji w mieszaninie, która decyduje o jej zaklasyfikowaniu we wskazanej kategorii);
- niezgodne z zasadami zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 opakowanie wprowadzanej do obrotu stwarzającej zagrożenie mieszaniny chemicznej (etykieta nie została trwale przytwierdzona do co najmniej jednej powierzchni opakowania bezpośrednio zawierającego mieszaninę, opakowanie imitowało produkt leczniczy co może wprowadzać w błąd konsumenta; opakowanie nie zostało zaopatrzone w zamknięcie utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie).

W trakcie kontroli kontrolujący stwierdzili na stanie produkty, których etykiety nie zawierały zastosowania, co nie dało możliwości zaklasyfikowania produktu, czy jest to substancja/mieszanina chemiczna, produkt spożywczy czy inny produkt.

W związku z powyższym kontrolujący podjęli decyzję o przekazaniu powyższych informacji właściwości terytorialnie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu ze względu na podmiot wytwarzający produkty celem wyjaśnienia zastosowania.

Ponadto kontrolujący podjęli decyzję o zwrócenie się do Biura do spraw Substancji Chemicznych o opinię w kwestii czy produkt spełnia definicję pojemnika zapasowego zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

VI.3 Nadzór nad produktami biobójczymi

Sekcja Higieny Pracy w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych przeprowadziła 1 kontrolę w 1 podmiocie. Oceniono 2 produkty pod kątem przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 - nie stwierdzono w powyższym zakresie uchybień.

Ponadto skontrolowano 4 podmioty stosujące produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Oceniono łącznie 5 produktów.

Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie.

VI.4 Nadzór nad prekursorami narkotyków

Mając na względzie przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 1 zakład stosujący w swojej działalności zawodowej prekursorzy narkotyków kat. 3.

Nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

VI.5 Choroby zawodowe

Sekcja Higiena Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2021r. w związku z podejrzeniem choroby zawodowej przeprowadzono 18 postępowań dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w świętochłowskich zakładach pracy. Wydano 1 prawomocną decyzję stwierdzającą chorobę zawodową - pylicę spawaczy. Decyzji o braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych nie wydano. Ponadto wydano 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie w sprawie chorób zawodowych.

Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonej choroby przesłane zostały w postaci karty stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby. W ostatnich trzech latach liczba wydawanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab. 5).

Lata	2019	2020	2021
Decyzje stwierdzające	0	1	1
Decyzje odmowne	2	1	0
RAZEM	2	2	1

Tab.5 Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2019-2021

W minionym roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie wpłynęły dwa zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej z poz. 26 tj. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: choroba zakaźna wywołana wirusem SARS-CoV-2 dotyczące pracowników wykonujących czynności zawodowe w placówce opiekuńczej oraz placówce służby zdrowia w Świętochłowicach. Sprawy będą kontynuowane w 2022r.

VI.6 Promocja zdrowia

Sekcja Higieny Pracy w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy realizuje także zadania z zakresu promocji zdrowia. W 2021r. współpracowano z Oświatą Zdrowotną w zakresie nadzoru nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie umieszczono informację w sprawie polskiej edycji kampanii pt. „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową”.

W 2021r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i ich rodzin z terenu Chorzowa i Świętochłowic. Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalacze” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia.

Ponadto w 2021r. przesłano pracodawcom z terenu Świętochłowic pismo informacyjne dotyczące problemu zakażeń na odrę z sugestią rozważenia możliwości zaproponowania pracownikom z krajów o podwyższonym ryzyku zachorowań szczepień ochronnych.

Podczas realizacji zadań z zakresu higieny pracy zwracano uwagę na kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

VI.7 Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W 2021r. Sekcja Higieny Pracy przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. Na terenie Świętochłowic nie ujawniono lokali, w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W roku 2021 podmioty lecznicze z terenu Świętochłowic zgłosiły do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie 4 przypadki zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Powyższe informacje w ostatnim dniu każdego miesiąca przekazywane są do Prokuratury Rejonowej w Chorzowie.

VII Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

VII.1 Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów oświatowo – wychowawczych

Na terenie Świętochłowic w 2021 r. nadzorem objęte były 43 obiekty stałe oraz 9 turnusów wypoczynku.

Bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i sanitarnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym prowadzony był w:

- żłobkach i klubach dziecięcych - 9
- przedszkolach -15
- szkołach podstawowych - 6
- liceach ogólnokształcących - 1
- zespołach szkół - 5
- placówkach wsparcia dziennego - 4
- placówkach wychowania pozaszkolnego - 1
- placówkach rekreacyjnych - 1

Przeprowadzono łącznie 24 kontrole sanitarne, w tym:

- w placówkach szkolno-wychowawczych - 21
- w placówkach sezonowych - 3

Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był ze zwróceniem szczególnej uwagi na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w placówkach była:

- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież w tym:
 - przestrzeganie wdrożonych procedur funkcjonowania obiektów w czasie epidemii z uwzględnieniem specyfiki placówki
 - zapewnienie stałego dopływu bieżącej ciepłej wody do mycia rąk
 - zapewnienie wystarczającej ilości środków myjących i dezynfekcyjnych
 - umieszczenie instrukcji techniki prawidłowego mycia rąk oraz plakatów z informacją dotyczącą zminimalizowania ryzyka zakażeń
- nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach oraz nad stanem technicznym boisk szkolnych, a także placów zabaw w przedszkolach
- ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii
- posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polska Normą na meble edukacyjne
- nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin
- ocena procesu nauczania - uczenia się w szkołach podstawowych
- ocena akcji wypoczynku dzieci i młodzieży

VII.1.1 Żłobki

Na terenie Świętochłowic funkcjonowało 9 żłobków, z których 2 skontrolowano, gdzie zapewniono opiekę dla 45 dzieci. Skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym. W skontrolowanych żłobkach warunki do utrzymania higieny osobistej były prawidłowe, miały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do higieny osobistej.

VII.1.2 Przedszkola

W roku 2021 przeprowadzono 4 kontrole, w tym dwie dotyczące zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w placówce w celu wydania opinii sanitarnej na nowo-powstające obiekty oraz dwie kontrole w celu wydania opinii na czasową działalność przedszkoli w innych obiektach na okres remontu w placówkach macierzystych.

VII.1.3 Szkoły

W roku 2021 skontrolowano 11 placówek, spośród 13 znajdujących się pod nadzorem. Wszystkie szkoły funkcjonowały w budynkach do tego przystosowanych. Nie stwierdzono placówek w złym stanie technicznym czy higieniczno-sanitarnym. W skontrolowanych szkołach zachowane były standardy dostępności do urządzeń sanitarnych oraz zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej tj. ciepła bieżąca woda, mydło w dozownikach, środki do dezynfekcji, ręczniki papierowe oraz papier toaletowy.

W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowanych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, że warunki do utrzymywania higieny osobistej były dobre, dzieci i młodzież nie korzystały z nich systematycznie, a wręcz sporadycznie.

W roku 2021 spośród skontrolowanych szkół 3 posiadały substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz oznakowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. W skontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny były oznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały karty charakterystyki.

W roku 2021 dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Skontrolowano 4 szkoły, 20 oddziałów, gdzie zmierzono 364 uczniów. Wszyscy uczniowie korzystali z dostosowanych do wzrostu stanowisk prac.

Na 5 skontrolowanych szkół w trzech odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, natomiast powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w dwóch szkołach.

Jednym z zadań w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania i wychowania jest ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Brano pod uwagę równomierność obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Oceniono 83 rozkłady

z pięciu szkół, zajęcia rozpoczynały się o stałej porze i nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej liczby godzin.

Ponadto dokonano oceny sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. W skontrolowanych szkołach gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej były w obiekcie do własnej dyspozycji.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk. Ściany przy umywalkach były zabezpieczone przed zawilgoceniem.

Gabinety były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny oraz instrukcje do udzielenia pomocy medycznej.

VII.1.4 Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży

Na nadzorowanym terenie organizowany był wypoczynek w miejscu zamieszkania, w placówkach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem.

W 2021 r. zorganizowany był wypoczynek letni i zimowy, w tym trzy turnusy zimą oraz sześć turnusów latem.

W trakcie trwania wypoczynku letniego przeprowadzono trzy kontrole. W skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne.

VII.5 Podsumowanie

W 2021 roku ze względu na sytuację epidemiologiczną związaną z epidemią wywołaną zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 wszelkie zadania wynikające z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, które nie były bezpośrednio ukierunkowane na zwalczanie COVID-19 realizowane były w znacznie ograniczonym zakresie.

Na realizację zaplanowanych działań pionu higieny dzieci i młodzieży wpływ miały również ograniczenia w funkcjonowaniu placówek nauczania i wychowania, a także zachorowania wśród dzieci, młodzieży oraz pracowników placówek.

W związku ze stwierdzonymi licznymi przypadkami zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród dzieci przedszkolnych, uczniów i personelu prowadzono postępowanie epidemiologiczne i wydawano opinie sanitarne dotyczące zmiany trybu nauczania w szkołach i prowadzenia zajęć w przedszkolach.

W 2021 roku ogółem wydano 121 opinii dotyczących zmiany trybu nauczania, w tym 93 dla szkół, 24 dla przedszkoli oraz 4 dla innych placówek.

VIII. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi. Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy m.in.:

- ✓ opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- ✓ wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- ✓ uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- ✓ opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- ✓ przeprowadzanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy oraz po ich zakończeniu (w celu stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z zatwierdzonym projektem budowlanym/technologicznym);
- ✓ uzgadnianie warunków zabudowy/warunków realizacji inwestycji celu publicznego.

Powyższe zadania polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, lokalizacji, opracowywania dokumentacji projektowych oraz podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne. Rozpatrywane wnioski dotyczą głównie odbiorów obiektów oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

VIII.1 Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Świętochłowic

- w 2021 r. nie wydano żadnej opinii dotyczącej projektu planu zagospodarowania przestrzennego Świętochłowic (w 2018 r., 2019 r. i 2020 r. również nie uzgadniano tego typu dokumentacji). Uzgodniono natomiast projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świętochłowice. Sporządzono dwie opinie sanitarne dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W 2021 r. nie uzgadniano odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W mieście Świętochłowice, przy braku planu zagospodarowania, za każdym razem występowało o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. W dokumentach zwracano szczególną uwagę na odpowiednie umiejscowienie poszczególnych obszarów (lokalizacja obszarów mieszkalnych, terenów chronionych w oddaleniu od zabudowy uciążliwej, dróg komunikacji zbiorczej, terenów przemysłowo – produkcyjnych).

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w przypadku miasta Świętochłowice, uzgodniła jedno przedsięwzięcie na etapie wydawania decyzji dotyczącej warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (o 1 mniej w stosunku do roku 2020). Wydawane stanowisko dotyczyło budowy osiedla mieszkaniowego. Rozpatrywana sprawa związana była z obszarem położonym w dzielnicy Zgoda (jedyne obszar miasta nieposiadający miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego). Ze względu na otoczenie analizowanego terenu (Las na Górze Hugona) oraz charakterystykę przedsięwzięcia – w uzgodnieniu zwrócono uwagę na konieczność zachowania maksymalnej ilości istniejącej zieleni wysokiej.

Dla uzgadnianych warunków zabudowy nie wydano żadnego negatywnego stanowiska.

VIII.2 Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2021 roku wydano 3 uzgodnienia w formie opinii sanitarnej ustalającej uwarunkowania środowiskowe realizacji inwestycji (w 2020 r. zaopiniowano dwa przedsięwzięcia). Dla

jednego wniosku, w efekcie postępowania prowadzonego przez Prezydenta Miasta Świętochłowice, odstąpiono od wydania stanowiska. Pięciokrotnie wyrażano opinię odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu. Wszystkie uzgadniane inwestycje na terenie miasta Świętochłowice opiniowane w ramach oceny oddziaływania na środowisko dotyczyły gospodarki odpadami. W prowadzonych postępowaniach nie wydano żadnej negatywnej opinii.

Przy uzgadnianiu w/w przedsięwzięć przede wszystkim zwracano uwagę na:

- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odpowiednie składowanie materiałów, dostęp do pojemników z sorbentami neutralizującymi wycieki),
- odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych, retencjonowanie wód opadowych),
- ochronę powietrza atmosferycznego (stosowanie zasady minimalizacji pylenia np. poprzez zraszanie dróg dojazdowych dla pojazdów dowożących materiały budowlane, stosowanie osłon/plandek, wykorzystywanie niskoemisyjnych systemów grzewczych, stosowanie urządzeń oczyszczających o określonych parametrach),
- stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby;
- ochronę okolicznych mieszkańców, w tym ochronę przed hałasem.

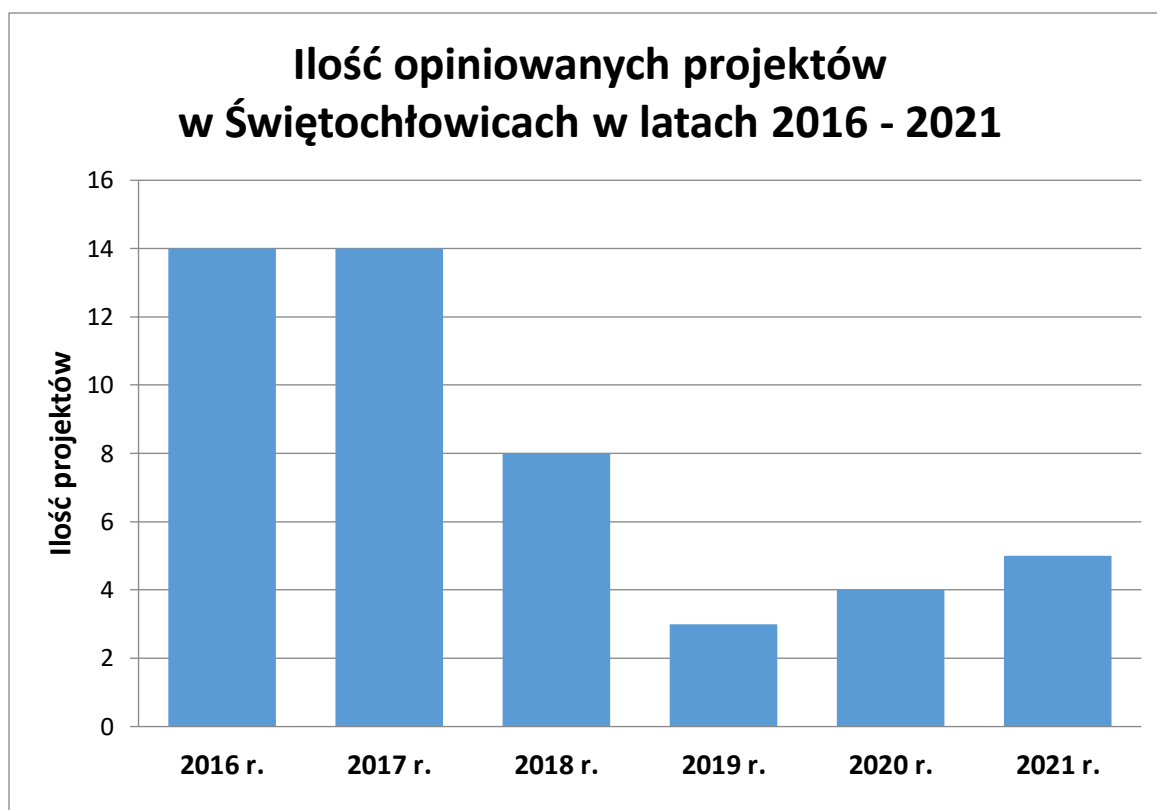
VIII.3 Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2021 roku uzgodniono 5 dokumentacji projektowych (o jedną więcej niż w roku poprzedzającym). Rozpatrywane wnioski dotyczyły: dwóch kiosków spożywczych, niepublicznego przedszkola, obiektu administracji publicznej (wentylacja pomieszczeń

archiwum) oraz zakładu fryzjersko – kosmetycznego. Podczas weryfikacji dokumentacji projektowych w szczególności zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń, ich prawidłowe wykończenie, dostęp do niezbędnych punktów wodnych, zastosowane rozwiązania instalacyjne (w szczególności związane z wentylacją mechaniczną – wydajność instalacji, lokalizacja wyrzutni i czerpni powietrza) oraz warunki socjalno – sanitarne.

W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami higieniczno – sanitarnymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

Na wykresie poniżej (wykres 1) przedstawiono ilość wydanych opinii sanitarnych na przestrzeni ostatnich 6 lat. Malejące ilości uzgadnianych dokumentacji korelują z malejącą ilością zgłaszanych do odbioru obiektów. Na wykresie można zaobserwować, że pandemia SARS-CoV-2 nie wpłynęła na spadek ilości uzgodnionych dokumentacji projektowych (co najprawdopodobniej wynika z ogólnie bardzo niewielkiej ilości zajętych stanowisk). W 2021 odnotowano niewielki wzrost ilości uzgodnionych dokumentów, co koreluje ze wzrostem ilości dokonanych odbiorów.

Wykres 1. Opinie dotyczące projektów w latach 2016 – 2021

VIII.4 Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

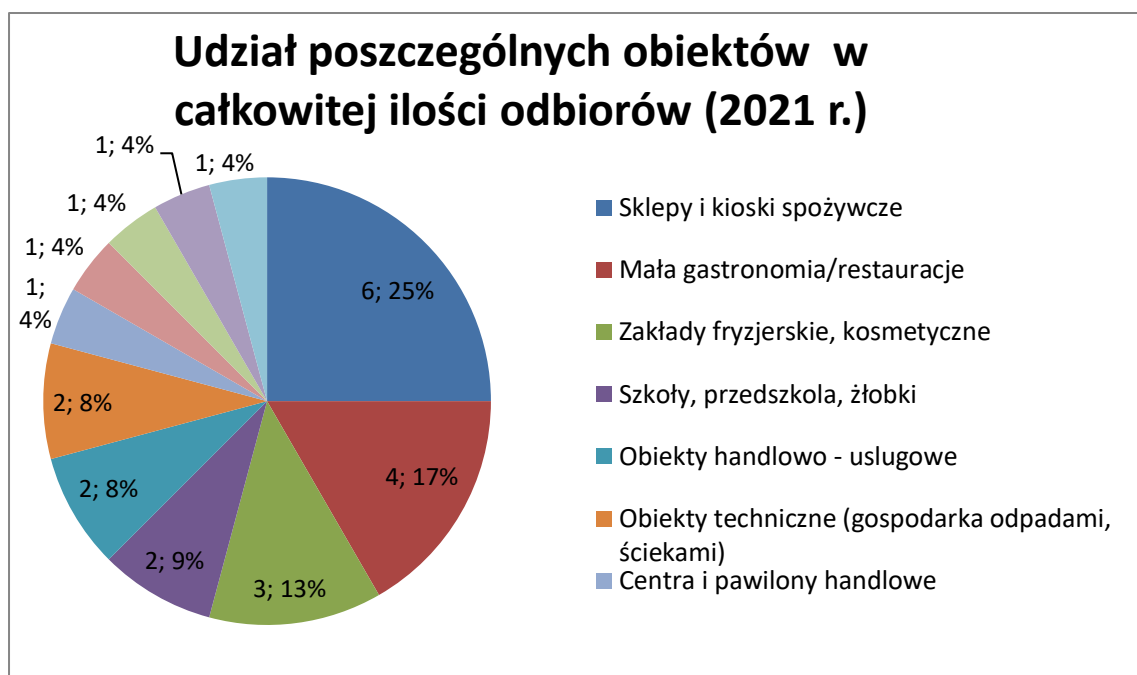
W 2021 r. wydano 24 opinie dopuszczające do użytkowania nowe bądź zmodernizowane placówki (o sześć więcej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 26 kontroli. W Świętochłowicach dla dwóch obiektów dokonano rekontroli (stwierdzono nieprawidłowości). Opinie pozytywne zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: sklepy i kioski spożywcze (o udziale 25% wszystkich obiektów), lokale gastronomiczne (o łącznym udziale 17% wszystkich odbiorów), zakłady fryzjersko – kosmetyczne (około 13% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), obiekty oświaty (9%), obiekty handlowo – usługowe niezwiązane z żywnością (8%) oraz obiekty infrastruktury technicznej – związane z gospodarką odpadami czy odprowadzaniem ścieków (8%).

Przeprowadzane kontrole obiektów (odbory) miały na celu sprawdzenie, czy nowy zakład został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwych warunków sanitarnych. Podczas czynności odbiorowych kontrolowano między innymi: zgodność wykonania lokalu/budynku z przedłożonym projektem, prawidłowość układu funkcjonalnego pomieszczeń, warunki wymiany powietrza, jego wilgotności i

temperatury, poziom natężenia oświetlenia, poziom hałasu, jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, postępowanie z odpadami i ściekami itp.

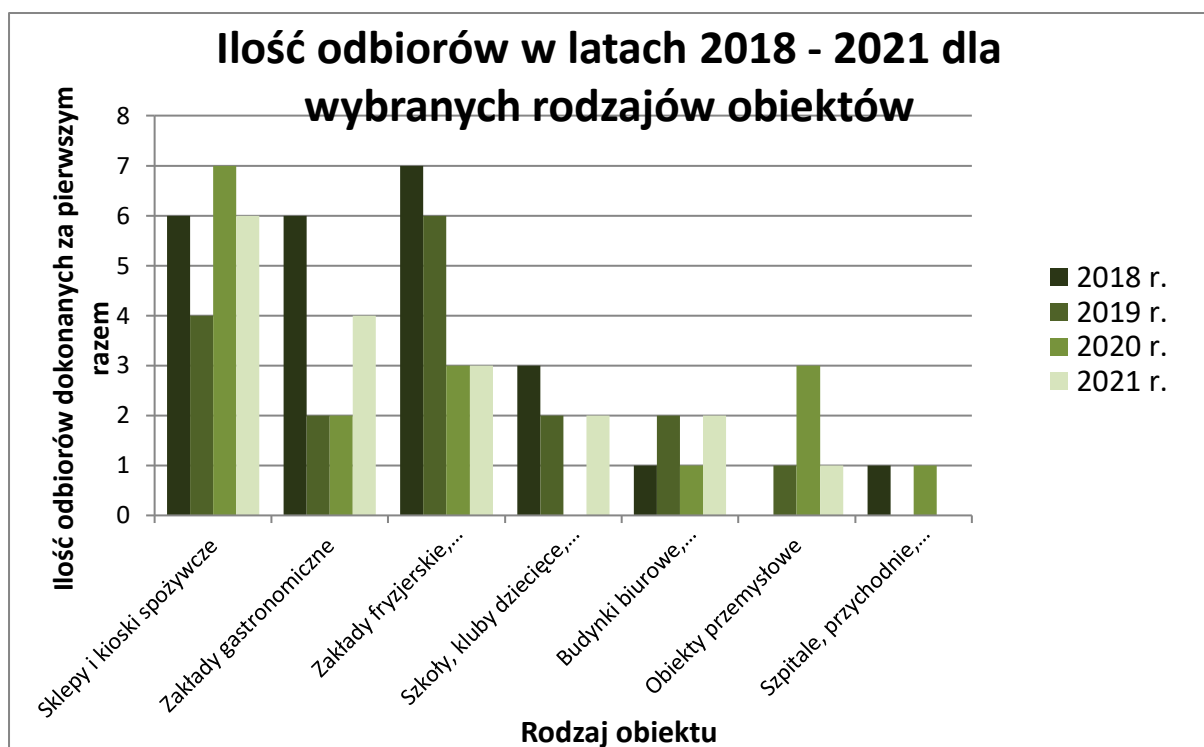
Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami higieniczno – sanitarnymi. Jednak pewna część z nich (ok. 8,3 %) wymagała powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Powodem ponownych kontroli było przede wszystkim: niewłaściwe przygotowanie toalet dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (brak poręczy i pochwyków, drzwi wejściowe o niewłaściwej szerokości), nieprawidłowości w wykonaniu wentylacji, braki w dokumentacji (np. brak protokołów pomiarowych), brak kurtyny powietrznej nad drzwiami wejściowymi do lokalu, niewłaściwie wykończenie ścian i podłóg. Podobne nieprawidłowości stwierdzano w latach poprzedzających. Najgorzej przygotowane do odbioru były obiekty handlowo – usługowe niezwiązane z żywnością. Najlepiej do odbioru przygotowane były sklepy, kioski spożywcze i zakłady fryzjersko – kosmetyczne oraz lokale gastronomiczne. Niezależnie od powyższego podczas kontroli zaobserwowano, iż z biegiem lat dochodzi do podnoszenia standardów w zakresie wykonawstwa obiektów i stosowanych materiałów budowlanych. Coraz częściej lokale wyposażane są w nowoczesne sprzęty, stosowane są w nich wydajne systemy wymiany powietrza (wentylacje mechaniczne z rekuperacją), w obiektach montowane są klimatyzatory.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Świętochłowic przedstawiono na wykresie poniżej (wykres 2):

Wykres 2. Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach

Na wykresie poniżej (wykres 3) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. Można zaobserwować, że w 2021 roku nastąpił wzrost ilości odbiorów zakładów gastronomicznych (do których wliczono bary szybkiej obsługi oraz restauracje). Znacznie zmniejszyła się ilość odbiorów obiektów przemysłowych. Ilość odbieranych zakładów fryzjersko – kosmetycznych nie zmieniła się w porównaniu do 2020 r.

Wykres 3. Ilość odbiorów w latach 2018 – 2021 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) przy ulicy Szpitalnej w Świętochłowicach;
- ✓ Budynek Śląskich Laboratoriów Analitycznych przy ulicy Wojska Polskiego w Świętochłowicach;
- ✓ Niepubliczne Przedszkole w budynku handlowo – usługowym przy ulicy Szkolnej 35 w Świętochłowicach.

IX. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej

Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych. Trwająca pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 w znaczący sposób wpłynęła na zakres działań prozdrowotnych podejmowanych w 2021 roku. Kontynuowano realizację działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania szerzeniu się wirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę COVID-19 oraz promowano szczepienia ochronne. W wyniku obostrzeń oraz konieczności ograniczeń bezpośrednich kontaktów Oświata Zdrowotna zdecydowanie mniej uczestniczyła w akcjach plenerowych. Zintensyfikowano natomiast prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Chorzowie takich jak: Facebook, Twitter, strona internetowa trafiając do dużej rzeszy odbiorców. Odbiorcami działań była społeczność lokalna, seniorzy, rodzice, dzieci i młodzież, czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie oraz Facebooka i Twittera, czytelnicy mediów społecznościowych Świątchołowicach parafii. Podczas organizowanych działań profilaktycznych udzielano porad, instruktaży, rozdawano ulotki i plakaty.

IX.1 Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zachowanozależnych dla ogółu społeczeństwa

W 2021 r. Oświata Zdrowotna realizowała następujące akcje profilaktyczne skierowane **do ogółu społeczeństwa**.

Tematyka akcji to:

- profilaktyka zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w tym akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
- znaczenie szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „#SzczepimySię”
- profilaktyka uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych
- profilaktyka HIV/AIDS
- bezpieczne opalanie
- profilaktyka zatruc grzybami
- profilaktyka chorób odkleszczowych
- profilaktyka wszawicy
- profilaktyka chorób nowotworowych
- zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności
- promowanie zasad prawidłowego żywienia wśród dzieci i dorosłych w tym Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”.

- promowanie zdrowego stylu życia w tym Kampanii „Profilaktyka 40plus”

Działania były organizowane przez Oświatę Zdrowotną przy współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach, Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji „Skałka”, Zespołem Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach, Środowiskowym Domem Samopomocy, Miejską Biblioteką Publiczną, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, przedszkolami, szkołami, zakładami pracy, Centrum Kultury Śląskiej, parafiami.

IX.1.1 Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych w tym zakażeń wirusem SARS-CoV-2

Na szczególną uwagę zasługują działania służące powstrzymaniu rozprzestrzeniania się pandemii koronawirusa która w roku 2021 była priorytetowa i opierała się o wielopodmiotową współpracę na poziomie lokalnym. Za pośrednictwem platformy internetowej pracownik Oświaty Zdrowotnej wraz z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach przeprowadził spotkanie z rodzicami uczniów Szkoły Podstawowej Nr 19 w Świętochłowicach. Pracownik PSSE omówił temat dotyczący maseczek ochronnych jako jednego z elementów zapobiegania chorobom zakaźnym. Przedstawiono podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny oraz poinstruowano jak prawidłowo nosić i zdjąć maseczkę. Informacji na temat obowiązujących przepisów prawa związanych z noszeniem maseczek ochronnych udzielił przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach.

Dzięki współpracy z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach zaprojektowano i wydrukowano ulotki informacyjne. Materiały informacyjno-edukacyjne dotyczyły: promowania szczepień ochronnych przeciwko COVID-19.

W związku z prowadzonymi działaniami promującymi akcję szczepień ochronnych przeciw COVID-19 wśród uczniów w wieku 12-18 lat oraz ich rodziców Oświata Zdrowotna opracowała prezentację multimedialną dla rodziców zatytułowaną „Bezpieczny powrót do szkoły” . Prezentacja zawierała m. in. apel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie, krótki opis sytuacji dot. poziomu zaszczepienia mieszkańców Świętochłowic, najważniejsze informacje dot. działania szczepionek, procesu rejestracji na

szczepienie czy przypomnienie ogólnych zasad profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Prezentacja została rozesłana do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Świętochłowic a następnie rozesłana do rodziców uczniów za pomocą dziennika elektronicznego lub zamieszczona na szkolnych stronach internetowych.

Podczas X Świętochłowickiego Pikniku Organizacji Pozarządowych pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Epidemiologii udzielali informacji mieszkańcom Świętochłowic na temat szczepień ochronnych, Kampanii „Profilaktyka 40plus”. Rozdawano materiały informacyjno-edukacyjne na temat zasad profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV- 2, właściwego stosowania antybiotyków czy bezpieczeństwa podczas grzybobrania. Akcja była również okazją do promowania zdrowego stylu życia wolnego od używek takich jak papierosy, e-papierosy czy dopalacze.

Dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Świętochłowicach pracownicy Oświaty Zdrowotnej przygotowali prelekcję której tematem przewodnim była profilaktyka zakażeń koronawirusem. Podczas wystąpienia przypomniano drogi rozprzestrzeniania się koronawirusa, rodzaje badań które potwierdzają zakażenie wirusem SARS CoV-2, omówiono metody leczenia, utrwalano zasady profilaktyki rozprzestrzeniania się zakażeń analizując instrukcję prawidłowego mycia i dezynfekowania rąk, a także prawidłowego zakładania maseczki. Promowano także szczepienia ochronne.

W ramach obchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach pracownicy Oświaty Zdrowotnej we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Świętochłowicach zorganizowali ekspozycję plakatów dotyczącą antybiotyków. Prowadzona akcja miała na celu zwrócenie uwagi oraz podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zjawiska narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka.

IX. 2 Programy i akcje edukacyjne

Pomimo trudności wynikających z dynamicznie zmieniającą się sytuacją pandemii COVID-19 i koniecznością prowadzenia przez szkoły zajęć w formie zdalnej udało się zrealizować ogólnopolskie programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe w placówkach oświatowych.

IX.2.1 Programy i akcje prozdrowotne w placówkach przedszkolnych

W **przedszkolach** realizowane są następujące programy i akcje:

- a) Program pt. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**- I edycja -*mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Edukacją objęto 107 dzieci ze Świętochłowic i 50 rodziców.*
- b) Program pt. **Klub Zdrowego Przedszkolaka** – *program mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Edukacją objęto 315 dzieci ze Świętochłowic.*
- c) Program pt. **„Czyste powietrze wokół nas”** -*Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Edukacją objęto 280 dzieci ze Świętochłowic i 200 rodziców.*
- d) Akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”**.
- e) Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. **Wirusoochrona**
- f) Akcja **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”**
- g) Profilaktyka pedikulozy

Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W interwencjach programowych wzięło udział ogółem **702** dzieci i **250** rodziców. W ramach programów udzielano porad i przekazano materiały edukacyjne pomocne w realizacji programów.

IV.2.2 Programy i akcje prozdrowotne w szkołach podstawowych

W **szkołach podstawowych** realizowano następujące programy i akcje:

- a) Program pt. **„Smak życia – czyli debata o dopalaczach”** . Edukacją objęto 502 uczniów ze Świętochłowic.
- b) Program pt. **„Bieg po zdrowie”** – *program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Edukacją objęto 221 uczniów ze Świętochłowic i 71 rodziców.*

- c) Program „**Trzymaj Formę**” -edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Edukacją objęto 878 uczniów ze *Świętochłowic* i 90 rodziców.
- d) Akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
- e) Kampania informacyjno- edukacyjna #SzczepimySię
- f) Akcja „Dopalacze – Wypalacze groźne narkotyki”
- g) Akcja „Lekki tornister- profilaktyka wad postawy”
- h) Akcja „Bezpieczne ferie 2021”
- i) Akcja „Bezpieczne wakacje 2021”
- j) Akcja „Brazowo ale czy zdrowo ?” – podniesienie poziomu wiedzy nt. właściwego korzystania z promieni słonecznych.

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **1601** uczniów i **161** rodziców.

Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

IV.2.3 Programy i akcje prozdrowotne w szkołach ponadpodstawowych

Do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania:

- a) Program pt. „**ARS – czyli jak dbać o miłość**”- *Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.* Edukacją objęto 440 uczniów ze *Świętochłowic* i 100 rodziców.
- b) Program pt. „**Podstępne WZW**” - *Celem programu edukacyjnego „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.* Edukacją objęto 438 uczniów ze *Świętochłowic*.
- c) Program pt. „Znamie! Znam je ?” - *Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka.* Edukacją objęto 475 uczniów ze *Świętochłowic*.
- d) **Program „Wybierz życie pierwszy krok”** dot. profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Edukacją objęto 101 uczniów i 91 rodziców.
- e) Akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
- f) Kampania informacyjno- edukacyjna #SzczepimySię
- g) Akcja „Dopalacze – Wypalacze Groźne narkotyki”
- h) Akcja „Bezpieczne ferie 2021”
- i) Akcja „Bezpieczne wakacje 2021”
- j) Akcja „HIV/AIDS chcę wiedzieć więcej”

W ramach realizacji wojewódzkiej akcji „HIV/AIDS-chcę wiedzieć więcej” . Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie zorganizowała konkurs wiedzy o HIV/AIDS dla uczniów II Liceum Ogólnokształcącego w Świętochłowicach. Jednym z celów konkursu było podniesienie poziomu wiedzy młodzieży z tego zakresu, a także kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie. Uczestnicy konkursu wykazali się wysokim poziomem wiedzy.

W programach ogółem wzięło udział **1454 uczniów** i **191 rodziców**.